

2220

THE LITHUANIAN WEEKLY
„Vienybė Lietuvių“
 Published every Wednesday
 Brooklyn, New York.
 Yearly subscription rates:
 In the United States and
 Canada \$2.00
 To Foreign Countries \$2.50
 Advertising rates on applica-
 tion.
 Address all communications
 to publishers:
J. J. PAUKŠTIS K. BRAZYS
 120-124 Grand st.
 Brooklyn, N. Y.

VIENYBĖ LIETUVŲ

„Vienybė Lietuvių“
 Išleista kas trečiadienį
 Brooklyn, N. Y.
 Prenumerata metams;
 Suvienuose Valstijose ir
 Kanadoje \$2.00
 Europon ir kitur \$2.50
 Prenumerata mokama iš vir-
 šaus. Prenumeratos metas
 skaitosi nuo laiko užsirašymo,
 ne nuo Naujo Meto.
 Apgarsinimų prekių klaus-
 kite laišku.
J. J. PAUKŠTIS K. BRAZYS
 120-124 Grand st.
 Brooklyn, N. Y.

Visuomenės, literatūros ir politikos savaitinis laikraštis.

Nr. 44.

Brooklyn, N. Y., 28 d. Spalio (October) 1908. m.
 ENTERED AT THE BROOKLYN, N. Y., POST-OFFICE AS SECOND-CLASS MAIL MATTER

Metai XXIII.

Rinkimų išvakariuos.
 Štai už keleto dienų sulaukiame svarbų momentą, istorišką dieną—rinkimus prezidento Šiaurinėje Amerikoje. Rinkimai—ne bile—koks atsitikimas. Nuo gero prezidento priguli vidurinė ir išlaukinė šalies politika, o su tuomi ir žmonių gerovė.

Ant rinkimų lauko turime šių septynių partijų kandidatus: republikonų Taftas, demokratų Bryanas, socialistų Debsas, social-darbininkų Gillhaus, blaivininkų Chafinas, liaudininkų Watsonas, neprigulmingų Hisgen. Kandidatai jau išreiškė savo pažiūras, jau pasiskė kokios politikos laikysis: republikonai posenovei glamonėsią vidurinę buržuaziją ir baidys trustus, demokratai jieškos žmonių išganimo maitų ir bankų reformose, blaivininkai degtinės pramoniją siurins, liaudininkai ir neprigulmingi — vejosies paskui turtingų korporacijų grobikus (grafters).

Visų tų penkių partijų programai Amerikai jau žinomi. Tuli iš jų buvo jau vykunami per republikonų ir demokratų, tai gi didžiausias partijas, kiti pasilieka siauromis doktrinomis ant popieros. Prie republikonų ir demokratų valdžios Amerika turėjo labai sunkų gyvenimą ir ant galo perijo diškus nelaimingus krizius.

Ar da vėl Amerikos tauta tas partijas bandys į valdžią įstatyti? Gerai, tegul stato. Bet tas reiškia vedimus šalies prie suirutės. Algos puola, pragyvenimas brangsta, laisvė varžoma. Ar manot, kad ilgai toks sunkus gyvenimas gali ramiai slinkti?..
 Mums, kaip tautai, reikia naujo programo — aiškaus, stataus ir pilno, aprieptinio visų luomų ir klesų reikalus. Amerika atėjo į tokį padėjimą, kuriame reikia paimiti į valdžios priežiūrą visą šalį: priemonės, išdarbijas, kelius, miestų valdybą. Tik tame liaudies išganymas. O to reikalauja dvi pažangiosios partijos — socialistų ir social-darbininkų. Debo ir Gillhauso programai. Kadangi Debsas turi socialistų partijoj jau netoli milijono rėmėjų, su kuriais jeigu da ir ne paims valdžios socialistų partija, vienok padarys Amerikos gyvenime didelę morališką įtekme savo ugin, todėl ir manoma, kad susipratęs Amerikos darbininkas ir tikras patrijotas nebeatiduos savo

balso už tas partijas, kurios krizius pagamina, bet už socialistų partiją, kuri žada visą rėdą reformuoti, o ypač padaryti galą kriziams ir ekonomiškomis suirutėms.
 Už ką balsuosi, tu vienuotis lietuvių?
Vargomatis.

Ko jie bijosi?

(Gerbiama mūsų bendradarbi, ši straipsnelį užvardijo—„Motery klausime“. Mės randame tinkamesniu, kaip viršų skamba. Rods šiame raštely permaži yra faktų išblaškymai baimės prieš lietuvių moterų judėjimą, kurį „Lietuvoj“ kai-kurioms ir kai-kurie labai žiauriai pasitikio, bet visgi bus neprošalį pataipinus. Palengva, gal prieisime ir prie praktiškojo rėšimo moterų klausimo, kuris jeigu jau syki yra pas mus iškilęs, vistiek reikalaus sau išrišimo—ar jo mūsų visuomenė baidysis, ar ne. R e d.)

Susitverus Lietuvių Moterų Progresiškam Susivienijimui Amerikoje pasidarė ne mažas tarp mūsų inteligentų triukšmas—vienai rėkė, kad tai socialistiška organizacija, kad moteris apsisėsią raudonais sijonais ir namų dabą bei tautystę užmiršią; kiti negandavo kad moteris perdaug gausią valios, apleisią puodus, —o kas aršiausia, apleisią šeimynų gyvenimą, tariant—iškrypsią iš doros kelio.

Tačiaus, kiek ne peikė, vis gi neišaiškino, kodėl politika gali moterims užkenkt.
 Iš visų protestų prieš naują Liet. Mot. Susiv-mą buvo galima suprast šiokia abelna nuomonė apie moterį. Moteris turi būti motina, gimdyti ir auklėti vaikus, paskui—rėdyti naminį šeimynų gyvenimą. Moteris neprivalo sakti sau galvą apie kokią ten politiką nei šalies rėdyką, nes tą atlieka vyras. Moteris neprivalo eiti pabrinkan, nes jei reikia namus daboti, prieg tam ji išvaro iš pabrinko vyrą.

Puikus išvedimai! Sulyg jų—moteris turi nieko nesirupint, kas už stubos dedasi, tai bus laiminga. Bet ar jūs ne matot, kad pats gyvenimas moteris išvaro laukan iš stubos, veja duonos jieškoti ir pabrinkus ir į kitus visokius darbus, kur stojasi greta su vyrais? Pats gyvenimas pas tato moteris į vyrų vietas, ma žina vyrams mokesčius, priverčia merginas šalinties nuo ištekėjimo, o moteris nuo auklėjimo vaikų. Jeigu tat gyvenimas verčia moterį jieškoti darbą, jeigu vyrai neišmaitina moteriškosios lyties be pabri-

ky, tai jau reiškia, kad vieni vyrai nebegali rėdyti ir visuomenės reikalų.
 Tas pats yra ir su motere, kuri eina į pabrinką. Juk ji nelengviau gyvena, už pabrinkų darbininkę,—ji yra parsamdyta vergė. Jos vaikus gatvė paaugina, o pabrinko dumai dabaigia auklėjimą. Išėmus moteris turėjų, kurie ir patįs nedirba, didelė daugybė šeiminių moterų visą savo gyvenimą praleidžia nedatekluose, rūpesčiuose apie vaikų pavalgindinimą, per mirtį žengia duonos kasnelį parnešt. Už kokių tat nusidėjimus ji turi nešti dvigubą našta: motinos ir darbininkės? Ir kas, jūs manote, pagerins toms varguolėms buvį, kas rūpinsis apie jas? Ar vyrų valdžia? Na, juk ji jau tiek rūpinosi iškšiolai!

Man matosi, kad moterims, kaip namų taip ir pabrinkų darbininkėms vienas tėra kelias—stoti greta su vyrais prie rėdymo visuomenės reikalų, lygiai kaip ji dabar stojo greta su vyrais prie visokių darbų. Kada moteris įgaus politiškas teises ir dalyvaus įstatymdavystėje, tuomet pasididins ir visų darbininkų galybė ir tuomet bus viltis geresnio buvio visai draugijai.—

O mūsų inteligentai, labai lengvai pažvelgę į moterų padėjimą, aiškina kažki-kokius nebutniekius, kurių prisiklausę mūsų tamsesnės moterėlės ir rankas pakratys nuo savo organizacijų. Vieton giliai ir rimtai svarstyti savo sesers, gyvenimo draugės klausimą, mūsų šviesuolis išverčia tą ant savo kailio ir—atliktas darbas. Mat tam nereikia ilgai nei mįslyti, o mįslyti mūsų tie šviesuoliai nesimėgsta — juk tai pakyrus darbas...
 Ir ko jie bijosi?
Marė Olyta.

Musu dirvonai.

(Tąsa).

Niekas nesirupina darbo žmonių gerove ir apšvietimu, kaip tik jie patįs; ir tas nesuktiktų su paprasčiausiu gamtos įstatymu, jei būtų kitaip.
 Mės žinome, kad vokiečių darbininkų organizacija, gyvuojanti po vardu Vokiečių Social-Demokratų partijos, iš atžvilgio į savo literatūrą stovi beveik augščiausiai už visas kitas tautas. Vokietiją seka iš to atžvilgio ir Belgija.

Sakoma yra, kad laikraštis, žinoma, geras laikraštis lavina žmogų. Su tuo sutinkame visi, ypač jei paimsime atydon nors tą apsiereiškimą, kad daugelis darbininkų neturi progos pašvesti laiką mokyklos lanky mui, didelių veikalų skaitymui ir tt. Jie tankiausiai sema žinias iš laikraščių, kuriuos perskaito, tai važiuodami į darbą, tai grįždami iš jo. Darbininkai turi, maž daug, sekančius bu dus pasilavinti: laikraščiai, perijodiški partijų, arba organizacijų, išleidimai, minių susirinkimai, telkami prakal boms, referatams ir diskusijoms, knygos, kaip grynai mokliško turinio, taip lygiai ir partiviško ar dailiosios literatūros, agitacija laike rinkimų ir mokyklos.

Pradesime nuo laikraštijos. Vokietijos social-demokrata turi su viršum 130 perijodiškų išleidimų *, apie tiek turėjo šio šimtmečio pradžioje, dabar be abejo turi daugiau. Tuos išleidimus galima padalinti į kelis skyrius butent: a) mokliški laikraščiai, b) politiškieji, c) darbininkų sąjungų organai ir d) humoristiški laikraščiai.

Pirmame skyriuje yra gana plačiai žinomas laikraštis „Die Neue Zeit“ (Naujoji Gadynė) einas kas savaitę; jis užpildo savo skiltis straipsniais iš ukio klausimų, istorijos, literatūros ir iš dalies politikos.

Antrojo skyriaus įžymiausią vietą užima dienraštis „Vorwaerts“ (Pirmyn). Tas dienraštis užima vieną svarbiųjų vietų Vokietijos laikraštijoje —nėsa savo skaitytojams paduoda labai daug skaitomosios medžiagos. Kadangi kiti antrojo skyriaus dienraščiai iš pakraipos paneši į „Pirmyn“, tad prisizūrėję šiek-tiek jam, turėsime supratimą ir apie visą partijinę vokiečių socialdemokratų spaudą. Paprastomis dienomis „Pirmyn“ duoda savo skaitytojams 8 ar kartais ir 10 puslapių; nedėldieniais, kuomet duodama priedas su paveikslėliais, dienraščio numeris pasiekia net 28 puslapių, iš kurių 7-8 pavesti apgarsinimams, 10-11 dailiajai literatūrai, ir likusieji 10 puslapių—kasdieninio gyvenimo reikalams bei klausimams. Tame dienraštyje, kaip to ir galima tikėtis, vedama kuonarsiausiai kova už minčių ir žodžio laisvę, už sąžinės liuo-

* Skaičiai ir žinios paimta iš „Ueber den Sozialismus unserer Tage“ von A. Issaieff. Stuttgart, 1902 m.

sybę, už viską, kas yra reikalinga laisvam žmogaus proto pletojimui ir neapleidžiama nei vienas faktas, kuris liudija apie šio ar kitokį „valdžią laikančiųjų“ sluogsnų pasikėsinimą ant gerovės ar laisvės žemiaus stovinčių luomų; čia randasi aštrus bei drąsus kritikavimas netikusių valdžios įstatymų, nurodoma bjaurus pasielgimai darbdavių su savo darbininkais, užtariama už skriaudžiamuosius, ar tai jie būtų dirbtuvių darbininkais, ar valstybės įstaigų urėdninkais; plačiai aprašoma ir minėjama apie žengimą pirmyn darbininkų susipratimo kitose šalyse, ypač tose, kur darbo žmonės drąsiau pradeda kelties prieš savo kankintoją — kapitalą. Tame dienraštyje nerasi tuščių ginčių, kokius mėgsta, paveizdan—mūsų skaitaučioji visuomenė; ten nėra ypatingų išsipludimų, nesidrabstoma to didelio partiviško organo skiltyse riebiais žodžiais, kaip tą mės matome beveik visoje lietuvių laikraštijoje, ypač „Naujame Pasvietyje“. Greta viršiaus minėtų straipsnių rasi jame daug žinių iš geologijos, archeologijos, ir kitų mokslų straipsnius, žinias iš astrologijos, istorijos, biologijos, geografijos ir kitokių visuotiniojo mokslo šakų.

Taip maž-daug atrodo dienraštis „Vorwaerts“ ir jį seka visa social-demokratų laikraštija. Ar jį neša žmonems naudą? Nemanau, kad kas panoretų linkui to abejoti. Jei mūsų laikraštija, šabloniškai užsirašanti antgalvyje „politikos, mokslo ir literatūros laikraštis“ atneša žinomą dalelę naudos, nors paveda savo didesnę dalį ypatoms, o ne nuomoms, tad nežinau, ar būtų dar reikalas darodinėti, kad laikraštis, taip pastatytas, kaip „Vorwaerts“ yra geras lavintojas darbo žmogui ir, jei taip pasakysime, pageidaujamas laikraštis kitų sluogsnų žmonėms ir jų skaitomas.

Trečiojo skyriaus laikraštija, arba darbininkų sąjungų organai, rūpinasi tikta savo organizacijos, t. y. savo sąjungos klausimais. Jų gyvenimas yra daug skurdesnis, negu politiškių laikraščių, jų bendradarbiai retai tėra apmokami, o vienok klystume pasakę, kad juose nesiranda daugiau nieko kaip tik jų profesionalinės organizacijos klausimai. Teisybė, siuvėjų organas rūpinasi jų klausimu, batsiuvių—jų, stikliorių sąjungos—stikliorių klausimu; bet greta pa-

prasčiausių profesionalinių straipsnių, greta žinių, kokiame stovyje yra ta išdirbystė, kurios darbininkams tarnauja organas, rasi straipsnius ir žinias iš visavietinio darbininkų judėjimo, rasi daug ko apie streikus po įvairias pramonės, apie bedarbę ir jos priežastį, apie organizavimą pašelpos bedarbiams, apie budus prašalinimui tos nelaimės apie reikalingumą iškovoti sau taip vadinamą uždarbčio normą, su kuria galima būtų pragyventi be taip didelio vargo ir skurdo, koks dabar viešpatauja. Randasi straipsniai apie krikščionybę ir socializmą, apie individualizmą ir altruizmą, apie prasižengimų priežastis, apie jaunuomenės lavinimą, apie dailą, literatūrą, higijena, teatrą ir tt. ir tt.

Paminėjus apie laikraštiją, tarnaujančią apšvietos įrankiu darbo žmonėms, noromis-noromis turi prisipažinti prie to, kad, nors ir baisiai nesinori tarti „verbum veritatis“, mės, lietuviai, neturime anei šimtinės dalelės to, ką turi Vokietijos darbininkas. Tad ar turime tiesą stebėties iš to, kad mūsų brolis siunčia savo kruvinai uždirbtus skatikus kokiame — nors apgavikul — „daktarui“, ar kreipiasi į kokią-nors „medikaliską instituciją“, prašydami patarimo bei vaistų nuo slapty ligų, kuri tai „institucija“ parduoda paskui tuos laiškus į visų paprasčiausią krautuvę, kuri gali atrasti pažintį su tuo — patligoniu ir vėl iš jo ši-tą ištraukti... Ir skauda darosi ir verkti norėtume iš to vargų tamsumelio; bet tie, kurie gali juos šviesti, ar tą daro? Ne! Jei jie ir veikia ką-nors mūsų taip vad. visuomeniškoje dirvoje, tai daugiausiai vien tik tam, kad po kokių nors skystų straipsnelių,—kaip, paveizdan, klausime įsteigimo draugystės, į kurią įeity dailininkai ir patrauktų su savimi dailos mylėtojus,—padėti savo „tautišką“ vardą, pravardę ir kokių-nors „mokliško“ laipsnio inicijalus. Ir tie žmonės veikia—eina akli vidurdieniu ir graibosi savo minčių patvoriais, tarsi girti. Jiems rupi dailininkų draugystės, bet nerupi tos minios, kurios ant savo pečių išneša tuos dailininkus, nerupi tie dailininkai, kurių prakaitas davė jiems—patiems „mokliškus“ laipsnius! Daugybė ir yra mūsų veikėjų, taip težiurinių į gyvenimą.— Ir gėda pasakyti, tie patįs „ponai“ su šaltu

krauju kalba apie žmonių—
liaudies tamsumą, gerėjasi
anekdotais iš jų kruvino gyve-
nimo ir... nekasta.

(Toliaus bus).

Rupestis—liga.

(Optimisto mintis).

Tas, kuris prašalins iš šio
pasaulio rupestį, daugiau pa-
sitarnaus žmonijai, negu visi
ligišiol gyvenusieji mokslin-
čiai ir išradėjai.

Mės Amerikos žmonės labai
apgailistaujame gyvenimą Ay-
ri kos ir Australijos lauki-
nių, kurie nuolatos dreba prieš
savo nuožmius dievus, savo
demonus (piktas dvasias) ku-
rie tamsius žmonelius dieną ir
naktį laiko nematomoje bai-
mės vergvės; bet mės patįs
da didesnio demono vergu-
vėj, kuri geso mūsų vi-
sas viltis aptraukia dumais
mūsų laimingasias valandas,
užkloja visus mūsų smagumus
pasibaisėtiniais šešėliais, truk-
do mūsų miegą, trandija mūsų
sveikatą ir mūsų gyvenimo di-
džiumą laiko skursnoje.

Tas demonas yra — rupe-
stis.

Tas siaubunas rupestis seka
ir graužia mus nuo lopšelio
iki grabo. Neprašytas ateina į
mūsų vestuves ir šermenis.
Kiekvienam susirinkime, kiek-
vienoje vietoje, jis užima vie-
tą prie žedno stalo.

Joks žmogus negali pilnai
apkainuoti neišpasakomą blė-
dį ir pragaištį, kokius atgabe-
na sielvartas ir rupestis. Jie
pavertė genijus (gabiausius
žmones) ingiais ir desperatais;
jie atgabeno daugiau nelaimių,
daugiau sudraskė širdžių,
daugiau išgesino žmonėse vil-
čių, negu kita kokia priežastis
ant svieto.

Ir ką nepadaro žmonės ru-
pestio ēdami! Jie pasineria
įvairios rūšies ištvirkimuose,
jie patampa girtuokliais, nuo-
dų vartotojais, besislapstyda-
mi nuo šitos šmėklos, jie savo
sielas parduoda kitoms, da-
baisnėms šmėkloms.

Pamįslyk apie rupestių su-
griautas šeimynas, apie sunai-
kintas kiltas mintis, dideles
viltis, milžiniškus sumanimus!
Pamįslyk apie aukas, kurias
šitas demonas prie saužudys-
tės privarė! Ar yra kitas vol-
nias baisesnis už rupestį.

Vienok nežiurint į tai, jeigu
ateitų pas mus iš kitos plane-
tos svečias, tai rastų pas mus
rupestį pasodintą ant pirmo-
sios ir brangiosios draugo vie-
tos, prie kurios mės taip šir-
dingai prikibę, kaip laukiniai
prie savo baisių demonų ir
dievų.

(Iš Orisono Swett Marden
rėdomųjų straipsnių „Success
Magazine“).

Kregždunaitis.

Kirmelės inpedinis.

Visokių yra ant žemės gyvu-
nų. Vieni puikiuose rumuose
saldžiai gyvena, kiti po mėš-
lynus raitosi. Vieni žmonių
skriaudomis minta, kitiems
ir menkųjų trupinių pakan-
ka. Vienok daugumas pirmu-
tinius garbina, o paskutinius
neapkenčia. Tas vis gi nesu-

laikys mūsų kelionės. Ženg-
kim toliau, jieškodami savo
pratėvių.

Kada mės pasiekėm lanceo-
latą, tai užtėmjom, kad jis la-
bjau panašus į slieką, negu į
žmogų. Todėl dabar savo
pratėvių jieškokim tarpe tų
žemės gyventojų, ką vieton
ant kojų vaikščioti, tik raitosi
kaip sliekai. Tarp žemės gy-
ventojų yra vienas ypatingas
gyvunas, labai panašus į slie-
ką,—*oslanica*. Pas *oslanica*
nera lanceolato strunos, bet
pas jos embrijoną (gemalą)
per kai—kurį jo gyvenimo
laiką matome struną. Yra ir
tokių *oslanicų*, pas kurias
struna lieka per visą jos amžį.
Katra *oslanica* embrijonas
turi minkštkaulinę strunos
liekaną, tai ji turi imti savo
pradžią nuo tokio gyvuno, ku-
ris jau turėjo struną. Kitaip
—unku būtų išaiškinti iš kur
atsirado ta liekana. O iš to
visko vėl mės darom išvedimą,
kad *oslanica* ir lanceolatas gi-
lesnėje senovėje turėjo vieną
bendrą pratėvį. Vienok *osla-*
nica turi slieko pavidalą, to-
dėl ir tas pratėvis turėjo būti
panašus į slieką. Tą išvedimą
patvirtina ir tas, kad visų žin-
duolių, o taipgi ir žmogaus
embrijonas pradžioje savo gy-
venimo esti labai panašus į
slieką. Tas, į slieką panašus,
žmogaus pratėvis turėjo min-
kštkaulinę nervų struną ir bu-
vo artimas *oslanicų* ir *oscidijų*
giminė. Jų minkštkaulis il-
gainiui galėjo sukietėti ir pa-
virsti į kaulą.

Jeigu paimtum prastesnio
sudėjimo gyvuną, tai pas jį
jau nerastum minkštkaulio ir
strunos; vieton jų, bus tik pra-
sto sudėjimo nevai. Mės ži-
nom, kad dabar yra daug gy-
vunų, pas kuriuos nervų visai
nera. Tokia budu, benervi-
niai gyvunai ilgainiui persikei-
tė į nervinius. Nuo pirmu-
tinių paeina visi mums dabar
žinomi gyvunai su nervais, o
tuomi ir žmogus. Tuos pir-
mutinius gyvūnus su nervais
mės galime pavadinti nervini-
kais ir juos turim skaityti
žmogaus pratėviais.

Nervai pas gyvūnus galėjo
atsirasti maž—daug tokiu—budu.
Kuo augštesnis yra gyvūnas, to
labiau tarp jo kletkelių ir or-
ganų yra padalintas darbas.
Paimkim žmogų. Pas žmogų
burna priima valgį, pilvas val-
gį suvirina, žarnos išima mai-
stą, akis žiuri, ausis klauso,
ir tt. Yra gi organizmų, pas ku-
riuos nei burnos, nei kojų, nei
akių, nei kitų organų nema-
tom. Jie valgį gali priimti
visomis savo organizmo vie-
tomis, taipgi visomis vietomis
išmesti jiems netikusias valgio
liekanas. Iš to darom išvedimą,
kad žemesnių gyvunų per-
sikeitimas į augštesnius apsi-
reiškia tame, kad pas augštes-
nius įvykdavo vis smarkesnis
darbo pasidalinimas tarp at-
skirų jo organizmo vietų. Gy-
vūnas norėdamas palaikyti sa-
vo gyvenimą, turi priimti mai-
stą, kad atnaujinti kai—kurias
savo organizmo vietas. Kad
priimti maistą organizmas turi
jausti, kur tą maistą galima
rasti. Tokiu budu, kiekvienas
gyvūnas turi jausmą. Žemiau
si gyvunai jaučia visomis savo
organizmo vietomis. Bet il-
gainiui tarp žemiausių orga-

nizmų vis aštriau turėjo eiti
kova už maistą ir viršų paū-
davo, žinoma, tie ką geriau
jautė. Geriau galėjo jausti
tie, pas kuriuos išsidirbo ge-
resnės jautimo vietos. Pas
daugelį kletkinių gyvunų turė-
jo atsirasti atskirios kletkelės
ir organizmo jautimui tarnau-
ti. Tos kletkelės ilgainiui per-
sikeitė į jautimo organus arba
nervus. Kadangi yra įvairių
gamtos apsišėkimų: šviesa,
šiluma, skonis, spaudimas, tai
ir turėjo išsidirbti įvairūs ner-
vai, kad pažinti tuos gamtos
apsišėkimus. Kada pas gy-
vuną atsirado nervai, tai jis
jau galėjo valdyti savo judėji-
mais ir perstojo but automa-
tu. Kad lengviau valdyti savo
organizmo judėjimais, nervai
užmegzdavo vietinius mazgus
arba centrus. Tokių centrų
išpradžią budavo daugiau ir
jų sustatymas buvo gana pras-
tas. Ilgainiui jų skaitlius su-
mažėjo ir jie persikeitė į ge-
riaus sustatytus. Tai buvo
smegenis. Dar ir pas kai—ku-
rius augšto sustatymo gyvūnus
randame du dideliu centru:
galvos ir vuodegos smegenis.
Galvos smegenis valdė pirma
galinę kuno pusę, vuodegos
pasturgalinę. Dabar, kuo la-
biau išsilavinęs gyvūnas, tuo
didesnės ir įvairiau sustatytos
jo smegenis. Kaip matome,
darbo pasidalinimas iššaukė
nervų reikalingumą, o darbo
pasidalinimo reikalavo kova
už maistą. Tokiu budu pats
gyvenimas pareikalavo nervų,
o paskiau ir smegenų.

Tarp gyvunų į sliekus pana-
šių yra nemažai ir be nervų.
Kaip apakmenėjimai nurodo,
tokių gyvunų ir seniau buta.
Iš to vėl darom išvedimą, kad
seniau buta tokių gyvunų, nuo
kurių ima pradžią visi nervi-
ninkai ir kiti į sliekus pana-
šūs benerviniai. Tuos žmo-
gaus pratėvius galim pavadinti
sliekininkais.

Ir taip—žmogus kirmelių
įpėdinis. Šlykštu net klausy-
ti!

Z. A.

Ex—Valparaisietis.

(Mazas feljetonas iš paaukautas
Piemenimis ir Skerdžiams).

Jau visokių mokslaviečių
esu lankęs, bet tokios, kaip
Valparaiso Universitatė, tai da
savo amžiuje nebuvau užėjęs.

Turbūt, pirmas ir paskuti-
nis sykis man buvo aplankyti
tą taip garsią, po visas Jungti-
nių Valstybių lietuviškas ko-
lionijas, mokslavietę...

O šaukia! o šaukia! per
laikraščius net susiriedami,
kad, ot, važiuokite čionais, nes
tai viena iš visų mokslaviečių
pasaulyje!..

... Atsimenu, kaip šian-
dien, kaip mane vieną rudens
rytą mankė tarpduryje, kaip
juos tenais vadina, studentai.
O tai buvo ką—tik po skamba-
lo, kuris šaukdamas mokinius
atsakinėtų lekcijų, man taip
įkyrėjo, kad...

Mat, kaip buvo:
Mokiniai rinkosi į jiems pa-
skirtą kambarį, kuriame iš
duodavo, taip vadinamas, na-
mie iškaltas lekcijas, o aš, lyg
tyčia, tuokart grįžau užsimo-
kėjęs mokslavietės viršininkui
už mokslą ir bulves: su išmil-

tomis kišenėmis, iš raštinycios.
Na, ir pasitaiko man per tą
patį sukūrį išsinešti save lau-
kan.

Daug turėjau vargo. Bet,
pagaliaus, šiaip—taip išsiniur-
kiau. Man besispraudžiant pro
vieną raudonskruostę merginą,
— kaip tik lietuvaite, mergelė
kad pažiūrės—pažiūrėjus į ma-
ne šnairoms išpaniurū!—mat,
aš besiskubindamas nei pats
nepasijutau, kaip kumštelėjau
jai kur ten į pašonę. Bet...
kaip ji manęs nepažino, o aš
jos, tai tiek ir tepaisiau. Da
praniurnėjau iš papratimo ly-
pų kraštais „usku“ (excuse),
ant to ir užsibaigė, o aš sau
neriau ir išnėriau iš to mangu-
lio.

Bet ar tai viskas?
Tų namų pristatyta be ga-
les: tai „Medical Building“, tai
„Music Hall“... priskaičiau
aš jų ten ar į septynius; tai
žmonės kad siuva tai siuva iš
vieno namo į kitą, taip kad
platesniam arba mokytesniam
žmogui sunku ir praeiti taku.

Lygiai kaip Lietuvoje per
didžiausius atlaidus, kadažmo-
nelės, vienas kitą pečiaus neša.
Nepamenu, kokių reikalu
įkišau nosį sykį ir aš į tą „Mu-
sic Hall“: mat girdėjimu žmo-
gus negali užsitikėti — reikia
pamatyti.

Aš vis mintydavau: kas tai
per sutvėrimai, ką taip stau-
gia, kada tiktai aš pro tą na-
mą einu.

O—gi jeinu: mergina atsise-
dusi prie tokios, nelyginant
„kamodos“ ir spaudo baltus
pagaliukus, o viduj tos kamo-
dos kad užia, kad užia visokie
balsai. Įkišau galvą į kitą
kambarį: čia ir gi ta pati sce-
nerija: mergina r kdo tą kamo-
dą, o šale jos at—istojęs „face
tas“ ir įsikandęs drutą, guzuo-
tą, nelyginant, kaip šimtame
čio ažuolo šaką užriestu galu,
kad pučia, tai pučia. Ir vis
abudu žiuri į totorišku raštu
išmargintą popierą, kuri ant
kamodos buvo pastatyta. Pa-
vaikščiojau po kitus kamba-
rius, užbėgau ant trečių grindų:
visur užia, kaukia taip,
kaip karės lauke, kada pa-
trankos ima bildėti.

Apleidęs „Music Hall“, kaip
greitai aš suskubau įvir-
sti į savo buveinės kambarį.
tuoj klausiau savo draugo, ką
tas viskas galėtų reikšti. O jis
man tvirtino, buk tai mokina-
si žaisti ant pijanų, kornetų
triubų etc. Na, sakau, jau jei-
gu toje garsioje Valparaiso
Universitatėje tik tokia muzi-
kalai tai jie nesitiki, kad aš jos
mokyčiaus; pėmus abelnai
visą „Music Hall“, tai miške
vilka! da daugiau pakaukia, nes
pastarieji šiek tiek sutaria...

Kur tau? tai sveikam liga!..

Bet vieną dalyką, ką aš te-
nai bebudamas patėmijau ir
kuris man giliai į pakaušį
įsmigo, tai yra tas, kad mūsų
biaurioji lytis arba, kitaip sa-
kant, vaikinai, eidami pro
dailiąją lytį arba merginas,
vis kilnoja kepures (supranta-
mas dalykas, kad ir skrybeles).
o kaip kuris, tai da net ir gal-
vą palenkia.

Vieną kartą turėjau saldaus
juoko iš tulo senelio, kuris jau
turėjo apie septynias dešimtis
metų. Nešė jisais po pažasti-
mi pasikišęs keletą storų, ne-
lyginant, kaip gerai nupenėto

prielaudo lašiniai, knygy ir su-
sitikęs su savo pažįstama kelia-
mučė. Pakėlė: o galva baltuo-
ja, kaip pusnynas.

Tie, kurie jau iš medžio iš-
lipę arba, kitaip sakant, biskį
daugiau mokslo laizę, studen-
tai, kad sumažinti to taip tan-
kaus kepurų kilnojimo darbą,
tai eidami atsakinėtų lekcijų
palieka jas namie. Gal ir visi
taip darytų, bet kai—kurie to
dar nežino, o kiti, kad ir žino,
bet eidami laukan nors ant
trumpiausios valandėlės mau-
jasi skrybeles net iki ausų:
mat, kad protas arba mokslas
neišsiveržtų per pakaušį, o dr
kiti, tai bijo, kad plaukai ne-
išstintų.

Tai tas viskas tik juokai.
Dėlto da gal būčiau ir šiandien
tebeesąs vienas moksle plau-
kinėjančių ir būčiau tebene
šiojās tą garbės vardą *studen-
tas*, bet štai kame dalykas:

Nors aš žinau, kad mokslas,
tai ne molis — su spatu nepri-
drėbsi, kaip mokyti sako, bet
jau kas per daug, tai ir še-
lauk. Kas tai matė, kad vaka-
rės atsisedę už kokio ten stal-
palaikio duos, duos nuo kokių
šešių iki dviejų arba da ir pu-
sei ryto! O rytmetyje šešiose
jeigu nepakilsi, tai ir dyrinėk
iki pietų perkritusiais vidu-
riais, nes jau pusryčių negausi.
Žinoma, jeigu šiečia pilna
(pačiupinėk kišenių), tai nušo-
vei sau kur į restauraciją, pats
sau „užsipundins“ ir gali ke-
sti, bet kad tankiausiai, o ypač
po lietuviškas kišenes, žiaurus
vėjas švilpineja.

(Užbaigta seka).

POLITIŠKOS ŽINIOS.

Rusija. Duma jau pradėjo
savo darbus. Įnešta paklaus-
mas, ką valdžia mano daryt su
Balkanų pusiausulio klausimu.
Regis, kad valdžia leis ir du-
mą tą klausimą svarstyt.

Mokyklų klausimas labai
aštriam padėjime. Duma už-
klaus švietimo ministerį apie
naujus pusiau—slaptus įstaty-
mus apie universitetų savyval-
dą, ir negavo ant to jokio sta-
taus atsakymo. Matyti, kad
moksleivių laisvės sloginimas
eis ir eis savu kelių Petrapilė-
je ir Maskvoj da vis tebėra
bruzdėjimai tarp pažangiųjų
moksleivių ir mokytojų. Iš tos
priežasties da yra Rusijoje 110
katedrų, kurioms užimti nėra
valdžiai nuolankių profesorų.

Anot „Bir. Vied.“ domo-
rumai esą spstatyti didesne
sargyba, negu kuomet pir-
miaus. 27 policijantai nau-
jai pristatyta, šale padidinto
šnipų štabo.

„Rieč“ paduoda suskaitą,
kiek gyvasčių Rusijai lėšiauo
„nuraminimo“ metai. Per pra-
eitą metą valdžios pasmerkta
ir nužudyta 627 asmenis, tarpe-
tų 84 buvo kareiviai. Bet vel-
tui sakytum, kad tokia tirani-
ja jau įvykino ramybę.

IŠ VISUR.

Pasimirė Varšuvoje garsi
lenkų poete, Jadviga Luščev-
ska, rašiusi daug eilių ir poe-
zijų veikalėlių po pseudoni-
mu „Deotyma“.

Ant Amoy salutės, Kinų

pakraščiais, užėjo baisi jurių
vėtra, vadinama „typhoon“,
kurioje pražuvo 2.700 žmonių;
čieli kaimai ir miesteliai su
žeme sulyginta.

Marokoje sukilo keletas
genčių murinų, žinomų po
vardu Riff, suorganizavo savo
burius ir žada vėl užpulti ant
visų ten gyvenančių europie-
čių. Ties Magderie murinai
jau užpuolė ant prancuzų ir
užmušė keturioliką kareivių.

Vidurinėje Europoj — Vo-
kietijoje, Prancuzijoje, Belgijoje
ir kt. pasirodė ženklai nepa-
pratos žiemos, kokios nebuvo
1866 metų. Daugely vietų eže-
rai storai užšalo, o Silezijoje
prisnigo nešbrendamas pusnis.

Tarp Austrijos ir Serbijos
nesutikimai vis da nesimazina.
Nesenai Austrijos žandarai
buvo suėmę ant rubežiaus
juodkalničių generolą Vuko-
tiks, kuris buvo siustas val-
džios į Serbiją su svarbum
reikalui. Kada jį paliosavo,
tai pribuvus jam į Biogradą,
serbų sostinę, miesčionis iškin-
kė jo arklis ir patįs davežė
prie karaliaus rumų, šukauda-
mi rusčius grumojimus Austri-
jai.

Kiek Rusijoje mokama aug-
štesniam valdininkams, su-
skaito laikraštis „Slovo“. Iš
ministerių didžiausią algą ima
jų pirmininkas Stolipinas 29.
000 rublių metams. Žmonių
švietimo ministeris Švarcas
gauna 22 00 rub. Visi kiti mi-
nisteriai gauna po 18.000 rub.
Ministerių pavaduotojai, dau-
guma nuo 10.000 iki 13.000
rub. metams. Sinodo oberpro-
kuratoras gauna 26.740 rub.
Caro kanceliarijos viršininkas,
priimęs prašymus, gauna 22.
000 rub. Gubernijų valdovai
gauna da didesnes algas už
ministerius. Kaukazo viet-
ninkas, grasas Voroucovas—
Daškovas gauna 60.000 rub.
Iš general—gubernatorių už
vis didesnę algą ima Varšuvos
Skalonas 38 000 rublių — Kiek
milijonų jiems turi žmonės su-
pilt už kazokų siuntinėjimą
pas kilnčius baduolius!..

Pabaigoje 1909 metų Rusi-
joje žada įvesti naujus krasos
ženklelius — 7 ir 10 kapeikų
ženkleliai bus kitokios išvaiz-
dos.

Kinų karalienės paliepinu
Peixine tapo suarštuota pla-
čiai ten žinoma mokytoja Lien,
kurią apkaltina platinime re-
voliucijinės propagandos mo-
kyklose. Baimijamos, kad jos
nepatiktų likimas kinų rašėjos
ir reformatorkos, ponos Sen-
Čion, kurią 1903 m. nužudė.

Rygoje rugs. 17 d. šnipai
suėmė latvių socialdemokratų
spaustuve, kurioje kaip tik
tuomet spausdinosi partijos
raštai. Suimtas archivas, apy-
skaitos ir 10 žmunių.

Iš Anglijos vis da blėgros
žinios pareina. Suviršum 250.
000 žmonių viename Londone
reikalauja pašelpos. Išganimo
Armijos prieglaudos kimšte-
prisikimšę. Glasgove 3.000 šei-
mynų badmiriauja. Dubline
15.000 bedarbių; miestas pa-
skyrė \$15.000 naujiems dar-

bams pramant. Seffielde net \$100.000 tam-pat tikslui nubalsuota. Viskas nurodo, kad dabartinė Anglijos bedarbė da nematyta ikišiolai ir kad ji prie kokio laimingo ar nelaimint galo prieis.

Volkoviske (Gardino gub.) 12 ginkluotų piktadarių užpuolė ant klebonijos, surišė jos tarnus, primušė kleboną ir pasiėmė pinigų bei brangakmenų, pasislėpė.

Vokietijoje einasi didelės balionų lenktynės, kuriose dalyvauja apie 20 lenktininkų iš visokių tautų. Tam, kuris nusileis ant sausžemio, o ne ant vandens, skiriama dovanas. Ikišiolai tik anglų balionas „Banshee“, nuplūtkęs oru 261 mylių, nusileido Šlesvige Golsteine ir gavo dovaną. Kiti nors ir toliau nuskrido, bet su puolė į vandenį. Kelis balionus vėjas nunešė į Baltiko jures, ir vienas su dviem žmonėm nuskendo.

Havanoje suimtas muitų urėdninkas Miguel De Latorre, kurs sugūdrėjo valdžią apvogti ant milžiniškos sumos \$195.000. Jis pats prisipažino, bet pinigų jau neturi.

Kanadoje, Grande Mere, snistreikavo dvylika šimtų popieriaus dirbėjų, paremdami neseniai iškilusį streiką Amerikos popieriaus darbininkų.

Ant Filipinų salų davė jaus tiesi lengvžemės drebejimai. Maniloje keturius sykius apačioje žemės sudrebėjo, bet nepadarė jokios blėdies.

Pasigirdo smagi žinutė, kad rusų revoliucionierius Čaikovski žadama paleisti iš kalėjimo užstačius \$25 000 kaucijos. Į tą sumą žada Anglijos pirmiečiai sudėti \$13.000, o \$12. pasilieka sudėt Amerikai. Tai bus svetimų šalių išpirktas Rusijos revoliucionierius nuo Rusijos valdžios. Juk keista! Amerikos dalį renka p. V. Seffelin, 170 William str. New York.

Beringo jūroje neseniai buvo suimti šeši japonų žvejai, kuriuos parvežus į Nikolajevską ir bevedant į kalėjimą, šie norėjo iš sargų rankų pabėgti. Sargus sumušė, bet nepabėgo. Teismas pasmerkė japonus mirties bausmei. Tą išgirdęs japonų cėsorius ypatingai prašė carą atleisti bausmę ir suimniam buvo dovanota. Koks skirtumas tarp caro ir mikačos — šis savorius gelbsti, o caras da svetur gauda!

438 prieš 47 Prancūzijos deputatų palatoje tapė išneštas papeikimas visam judėjimui prieš Dreifusą, arba tiesiog sakant žydų ėdikams. Smarakuolis deputatas iš Finistere, Pierre Bietry, savo rūšies Puriskevičius, tiek šukavo prieš žydus, kad sukėlė palatoje sumišimą. Vienok viskas tuom užsibaigė, kad pačiam Bietry atėmė balsą, ir garsi dreifusija dos gidra laikinai tapė surakinta.

Įvedimas į Rusijos universitetus naujų padavadijimų,

kuriuos aprubežiuoja moteris studentes, iššaukė visos Rusijos studentų streiką. Regis, kad valdžia gavo viršų, nes paskutinės žinios praneša, jog Petrapilės, Maskvos ir kitų didesnių miestų studentai nubalsavo streiką paliauti.

IŠ AMERIKOS

Amerikos sufragisčių konvencija.

Buffalo, N. Y. atsiburo konvencija visos Amerikos moterų draugijos— American Woman Suffrage Association. Nutarta reikalauti: 1) kad moteris turėtų lygias tiesas su vyrais, 2) renkant prisiekintuosius teisėjus nedaryti skirtumo tarp lyčių, 3) moteris neturi mokėti taksų jei nebalsuoja, 4) vyras ir moteris turi lygią tiesą prie viens kito savasties, 5) lygios tiesos tėvo ir motinos prie vaikų. Tarpe aukų moterų judėjimui gauta čekis nuo penios Lewis iš Buffalo ant \$10.000.

Pasimire inzymus mokytojas.

Cambridge, Mass. pasimire prof. Ch. Norton, senumo 81 metų. Jis buvo nuo 1877 iki 1898 m. istorijos mokytoju Harvardo universitete.

Streikai pakenke puikiam planui.

Cleveland, O. miesto majoras Johnson buvo sutvėręs naują gatvėkarių bendriją, kuri apėmė vežioti žmones po 3 centus. Neseniai iškilo tarpe gatvėkarių darbininkų ėila eilė streikų, kurie taip įpykino visuomenę, kad dabar visuotinu balsavimu vėl dižiūma balsų nutare pagražinti vežiojimą po 5 centus ir visus kėlius atiduoti senosioms kompanijoms.— Tai gi ir streikai nevisuomet gera padaro.

Tolstojus uz Brayana.

Rusų filosofas Levas Tolstojus parašė P. Dženingui iš Philadelphijos laiską, kuriame vėlijas rinkimuose pasekmės demokrati Bryan, kurs esą patapęs prezidentu bene išdalins Amerikoje žemę pagal garsiąją Henry Džordžo sistemą.

Iš Lietuvosku dirvu Amerikoje

New Britain, Conn.

New Britainas gerokai apgyventas lietuviais. Lietuviai ėionai tarp savęs nelabai sutinka; priežastis tam yra tas, jog lietuviai skiriasi į dvi dalis: viena dalis yra susipratusių, kurie numetė „avinyčios“ jungą laisvai darbuojasi labai savo tėvynės ir tautos; antra dalis — priklauso šv. Andriejaus parapijon ir neapkenčia neparapijonų.

Pasidėkavojant mūsų susipratusiems vyrams, kurie tankiai parengia prakalbas ir teatreliūs, 3 d. spalio tapo surengtos prakalbos, vardan S. L. A., kur buvo pakviestas F. Bagočius. Jis pirma kalbėjo apie SLA. reikalus. Pabaigęs tą kalbą, dvi merginos padėklemavo eiles. Paskui

tapo suloštas mažas veikalėlis: „Gunigo Gromuilos raštinių ėioj“. Po tam antra kartu kalbėjo Bagočius apie darbinikiškus reikalus ir socializmo vertę. Daugiau nemėnėsiu apie vakaro tvarką, nes nieko ypatingo neprisidėjo.

Porą žodžių noriu pranešti apie New Britaino visuomenę ir parapiją. Klebonu ėia yra kun. Žebrius, kurs per pamokslus nuolatos bara savo avelės, kad nesilankytų ant socialistų ar kitokių tautišku susirinkimų. Ir šiuo laiku ne praleido pro savo lupas neiškeikęs prakalbų ir teatro išvadino vėlnio tarnais, ameldytojais ir tt., verkdameldė, idant lietuviai nebal suotų už socialistų partiją ateinančiuose rinkimuose. „Paminkit, sako, jeigu balsuosit už socialistus, tai visi papulsite pėklon.“ Toliaus, iškeikė perstatymą. Sako: „parodė kok tep parėdytą vėlniį ir kunigo abitus, ir tai sako, kad kunigas Gromula, tai bausis išjuokimas šventos asabos ir tikėjimo! Ir kaip gi išdrįsot žiurėt? Juk galėjo akis apvilkti. Dabar, sako, turit nuodėmę bausiai didelę, už ką negausit išrisimo per išpažintį“.

Taip mūsų kunigėlis tarnauja žmonių reikalams!

Gaspadinė.

Plymouth, Pa.

Praėjusią savaitę atsibuvo Wilkes Barres courčė nagrėjimas jau įsiseėnėjusios persiskyrimo bylos daktarės Johanos Želvienės su jos vyrū Nikodemu Želviu. Buvo parinkti teisėjai iš paties Plymoutho. Pats Želvis, kurs dabar gyvena Waterbury, į teismą nepribuvo, todėl jo vietą užėmė jo advokatas. Dr. Želviene teisme parodė, kad ji buvo su Želviu suvinėiavota Baltimorėje, 1888 m. lapkr. 20, šv. Juozapo bažnyčioj perkun. James Cunningham. Po tam tulį laiką abu gyvenė Baltimorėj, paskui nusikrausė į Plymouthą. Ir ėionai, anot jos parodymo, Želvis nuo jos pabėgo 1902 m. gruodžio 1 d. Todėl prašė teismą, kad ją visai atliuosuotų iš moterystės ryšių. Teisėjai svarstė—inkštė, ir ant galo išnešė nusprendimą, kad dr. Želviene yra liuosa ir dabar gali vesti kitą vyrą.

Apsiaives.

Brooklyn, N. Y.

Ateina ruduo ir vėl policija pradeda mūsų žmonėms glostyti. Gir dėtis, kad ir vėl Draugeliui uždraudūsi priimti į savo svetainę publiką nedėdieniais, kur seniau lietuviai turėjo savo „versit-tą“. Spalių 18 d. vakare, J. O. Širvydas perskaitė akyvą referatą ant tėmos: „Mūsų paskutinių metų judėjimai“. Policoja pirštan kandosi, kad anksčiau nedažinojo—butų pavedusi referatą pačiam referentui pasiskaityt. Tiek dabar saugo, kad žmonės nesusiėtų ir ko—nors neišgirstų prieš „valdžią“!.. Referatas labai gražiai tapo perskaitytas, po tam ėjo laisvos diskusijos, kuriose referentas atsakinėjo įvairiausių užklausimų iš publikos. Pridursiu, kad šis susirinkimas buvo parengtas rupesėiu vietinės „Apšvietos ir mokslo draugi-

jos“. Klausytojų buvo veik pilna salė.—

42 N. „VL.“ gavau praustinėnuo p. Sinkaus ir melagiaus medalį, už tai, kad savo pirmesnė korespondencijoje prasižadav. jog „rateliėių“ mitinge šven tasis Bagočius ir kiti socialistai darė ergelius. Už medalį ačiū—galėsiu juom apdovano ti patį labdarį atgal—socialis tai netikėtai darė ergelius, bet tuli ant tiek toli nuėjo keistam mandagume, kad „rateliėiams“ besvarstant savo reikalus, vienas „geras socialistas“ išėidamas iš salės, labai garsiai atidarė savo kuną visai nepaprastoje vietoj... Susirinkusie pradėjo balsiai kle gėt: „va, va, vienas kiaulė jau išėin!“ O ką, pons Sinkau? Ar ėia aš kaltas? Geriau susitaikykėv...—

Kai parašai—baras. Nerašai, tai ir kits nieks nerašo. Nieks nemini, kad spalio 10, subatoj, atsibuvo Brooklyne didelis dvigubas teatras,—vietinis lietuvių teatrališkas rateliš, vedamas p. Bukšnaičio, sulošė dvi senoviškas komedijėli: „Knarkia paliepus“ ir „Dėdė atvažiavo“. Lošta buvo Tautiško Namo salėj ir jo naudai. Ką pasakyt apie patį atlošimą? Garbė lošėjams, kad lošė ir žada lošt da daugiau, garbė ir publikai, kad nuo lošėjų mažai tereikalau ja... Lietuviai jau pradeda mylėt daile—pilna salė (į 1000 ypatų) prisikimšo, neveizint į sunkius laikus ir į taip prastai parinktus veikalėlius. Patarėčiau—ir tą jau nuo širdies!—teatrališkam rateliui parinkti svarbesnių veikalėlių, kurių kas—sykis lietuvių kalboje daugiau atsiranda. Neesant tų, galima ir iš svetimų kalbų išversti. Visam tam darbui yra gana sumanių vyrų ratelyje. Kot tat dar daugiau?

Makšna.

Wilkes Barre, Pa.

Spalio 21 d. Munros salėje (58 Public Square) atsibuvo Susiv. L. A. nepaprastasis seimas, kuris traukėsi vieną dieną. Deleгатų pribuvo apie 50, ir šis pusiau—seimas atsibuvo, galima sakyti, daug gražiau už buvusį Scrantone pilna 23 seimą. Nebuvo ergelių. Svarstyta rimtai apie daugelį dalykų, tarp kurių vienas svarbiausis buvo — išėimimas Susivienijimui naujo ėarterio. Senasis, pasirodo nebeatsakanėiu taip išsiplėtojusiai draugijai. Po ilgų svarstymų apie smulkmenas, pavesta ėarterio reikalas vietiniam lietuviui advokatui Lopatai.

F. Bagočius atsiskakė nuo prezidentavimo, dadejėsišlygą „laikiniai“ ką tas reiškia: „laikiniai“, sunku buvo suprasti. Jo rezignaciją susivaziavimas, matyties, labai noriai priėmė. Dėl ko Bagočius, anot „Vienybės“, pakratė nuo kojų tautiškas dulkes, kas jį prie to privertė, kas to viso užpakaly stovi, sunku žinot. Šnekama visai, ir vis ne ant Bagočiaus naudos, bet tikrai nežinoma... Vakare, po seimui, buvo gražus viešas susirinkimas ir prakalbos.

Deleгатos.

Hazleton, Pa.

(Iš veiki.

mo Hazletoniečių). ėionai darbai kasyklėse da vis nepa sigerino. Dirba nedaugiau per 4 dienas ant savaitės. Vienok bedarbės laikai da nepri vedė ėionykščėius lietuvius prie girtuoklystės, kaip kad gidėt kituose miestuose; at penė, da patobulina jų mintis.

Rugsėjo 27 d. „bedieviai“ net nusistėbėjo, kurie tik buvo ant kunigo Dielininkaičio pamokslo. Mat šis kunigėlis, budamas Hazletone jau apie 6—tą metą, da nei vieno nedėl dienio nepraleido, nepasirodėš šviesos bei laisvo protavimo priešū. Dabar—gi virš mėtą dieną,— o, stebuklai!.. net „revoliucionierium“ pasirodė esąs...—

Ne tik—ką liepė klausyto jams skaityti visokias knygas, mokinties, lavinties, protauti, bet da ir Rusijos šnipams, kurie išduoda caro valdžiai revoliucionierius, ir tiems darė, kaip sakoma—„šimtus perku nų“... Nurodė, kad „toks žmogus, kuris savo broli—draugą, kovojantį už naujas idėjas, išduoda kraugerinai caro valdžiai — girdi — anot Kristaus žodžių—niekam nėra vertas, kaip tik... šetonui į nasrus atiduot“...—

„Išgirdė „cicilikai“ tokių kunigėlio „permainą“ — jau buvo bepradedą net rankom plot... Besiruošiant, ėia ve kas nepaprasto atsitiko: vienas iš parapijonų, perpykęs už kunigo „revoliucioniškumą“, užsikėšė neklausyt „priešval diškų žodžių“ ir, jau buvo belipās laiptais žemyn.— „Sus tok!“—dasigirdo kunigo balsas: — „sustok, piemeny, ba aš tau parodysiu...“ Šisai nepaklausė ir da sau ką po nosė suniurnėjęs — nulipo. Kunigas jau neteko kantrybės. Pa likęs aukurą (altorių), ėmė vyt savo oponentą; ir... davijo. Prasidėjo imtynės: susiėmė abudu priešininkai už gerklų. — gal butų ir už—ismaugė viens kitą, bet kunigas turėjo ir pagelbininkų, kurie jam padėjo apimti drašuolį — parapijoną.

Tas nabagas matydamas, kad jau „su kunigu nėr bėikų“ — taip smarkiai atbulas pasileido bėgti da vienais, kurių 12 pėdų ilgio laiptais žemyn, kad... galva pirmiau nužengė už kojas... Anglai už tokią „tragediją“ butų mokėję po 50c. jeigos, o lietuviai veltui pamatė. Ar gali kitur but gražiau, kaip Hazletone?..

Tą pačią dieną, 2 rą val. po pietų LSS. 80 ta kp. turėjo savo lavinimosi susirinkimą, p. Zembicko name. Žmonių prisirinko nevisai mažai. Atėjo ir minėtas kunigo oponentas. Vienok ir ėia jam ne labai „gražiai“ atrodė; vis tik „barasi ir barasi visi“... J. Stasiulevičius, skaitė savo referatą ant tėmos: „Luomų antagonizmas“. Referato turinys gana puikus, nes ir tie, kurie da tikėjo, kad „valdžia, tai — Dievo leista“, ir tie pamatė, kad toji „pateptinė“ visai iš kur kitur atsirado. Taip—pat gražiai išaiškino luomų tarp—savines kovas ir kad jos tęsėsi jau nuo to laiko, kaip tik žmogus tapo pavergtas per stipresnius už jį žmones. Referatas susirinkusiems regis labai patiko, nes tą liudijo del-

nų plojimai.

LSS. 80—ta kuopa, sustiprėjus dabar didesniu skaitlium narių, paėmė atsakančią gražų kambarį ir ketina įsteigti knygyną. Susirinkimus dabar laikok syki per savaitę, bet vėliau gal laikys kas 3—ėią dieną ar da tankiau. Triusas pasiėventusių draugų, išduoda vaisyus!

Rugsėjo 29 d. atsibuvo vestuvės LSS. 80—tos kps. drgg.: K. Merkevičiaus su M. Maslauckinte. Gaujos fanatikų snėjo su tikslu sukelti peštynes tarpe draugų. Bet viskas buvo veltui; nors iš syki nekuriė draugai ir buvo pasipiktinę iš tu nesusipratusių žmonių, bet viskas buvo ramu. Ant rytojaus neatejus peštukams jaunimas gražiai pasilinksmino ir da sudėjo \$3.50 „Kovos“ fondan.

Šiaip jau viskas toms paėioms pėdoms eina.

J. Ugnias.

Iš Lietuvos.

Žasliai. (Viln. gub.) Paėjus galutį į žiemius nuo Žaslių stoties, tarpu pluduojančių ežerų, ant aukšto kalnelio, stūkso Žaslių miestelis. Pirmiau į akį puola nauja ant kalnelio stovinti bažnyčia. Prie jos yra du kunigai lietuviai; vargonininkas taip—pat lietuvis. Pamaldos buna vieną šventadienį lietuviškai, kitą lenkiškai.

Gdytojo, išskyrus pelėerį žydą, visai nėra. Aptieka—be aptiekoriaus. Žmonės susirgė, kurie šiek—tiek brangi na savo gyvastį, daužiasi pas Vilniaus gydytojus, o nepažistantieji vertės savo sveikatos, ar neturintieji ištekliaus, kreipiasi nelaimėse prie visokių apgavikų ir burtininkų, kurių Lietuvoj nebrangu.

Tą dieną, kada aš ten lankiausi, buvo turgus ir žmonės po turgaus diėnai skirstėsi namo: pakaiėiamiais stovi vienarkliai vežimėliai, ant kurių girtuoklių žmonos sėdi. Arkleliai, matyt, per diėnį išalkė, stukso galvas žemyn nulidė; žmonos taip—pat nuliduosios laukia vyrų iš karėiamos išėinant, o tie dar neketina išėiti, nors jau saulelė neaukštai. Išigrudau į karėiamą: geria, valgo, pypkes ruko, užia, kaukia, lyg padukę; keturias žydelkos vos paspėja duoti alų ir degtinę. Sermėgiai lietuviškai kalbasi, juodkalniečiai—lenkiškai. Kaip vėliau nuo vietinių žmonių patyriau, tai Žasliuose žmonės labai smarkiai geria; neužtenka dar jiems miestelio, jie dar kaikiuriuose kaimuose slaptas degtinės pardavyklas turi.

Paciame miestelyje bene tris „Knifalk ir Ko“ agentūros, viena su labai biauuru parašu. Mat iš Žaslių apylinkės labai daug žmonių į Ameriką eina. Vėliaus teiraudamasi pas vietinius žmones patyriau, kad iš Žaslių apylinkės išėją visa geresnėji dalis jaunuomenės, o „likę tiktai seneliai, mergelės ir mažieji vaikeliai“. Pirmiaus dar šiek—tiek pinigų siųsdavo išėjusieji namiškiams, bet dabar Amerikoj blogiems laikams esant, suvisai sumažėjo pinigų siuntimas.— Inte-

ligentų lietuvių kaip ir nėra. Žmonės laikraščius labai mažai užsisakę. Tik keletas Amerikos laikraščius ateina, kurios išėjusieji savo giminiams prisizūdina. O vietinių (Lietuvos) laikraščius, tai vienur—kitur per didį kunigų prikalbėjimą, „Vienybę“ ar „Šaltinį“ kai—kas išsirašė ir viskas... O degtinei, kaip matyt, tai nesigaili pinigų.

Niekas čionai dar „lietuviško vakaro“ ar „teatro“ nepadarė. Žmonės labai malonėti, bet nėra kam.—Pernai buvo klubijoje įtaisyta vaikams mokyklėlė, bet policija išvaiė. Šiomet visi galvas luožia, kaip vėl kokią nors mokyklėlę įtaisyti...

Pasvalis. (Panevėžio p.). Pasvaliečiai jau tikrai ima rengties skirstytis į viensėdžius, nes visam kam pabrangę, senu būdu ilgiau gyventi nebegali. Ligišiol ukį vedant, kiekvienais metais trečia dalis visos žemės stovi tuštus pudimas, aut kurio žemės ploto niekas sėti negali gyvuliams luobos, nes nesant geres suotarmės, liti nuganytų. Taipogi gyvuliai, kasdien už dviejų viorčių du kykiu varomi, negali ukiniui jokios naudos duoti.

Kaip girdėti nuo Pabiržiečių ir Salotiečių, tai labai džiaugiamasi išsiskyti į vienasėdžius, liko jie dabar daug sykių turinti, esni ukininkai, kaip pirm sekdžiose yra buvę.

Dusetos. (Zarasų pav.). Kunigo Razmo rūpesčiu buvo rengiamas ant 20 d. p. mėn. Dusetose lietuvių vakaras. Jau nuo pat Vėlykų artistai mokinosi, ir galima buvo tikėtis gero veikalų pastatymo ant scenos. Buvo žadėta statyti tris veikalai: „Mūsų Bajorai“, „Pirmutinis Tėlis“ ir „Nūtruko“. Be to vietinio vargonininko p. Murelio sutaisytas choras, iš vietinės parapijos mergaičių ir berniukų, kuris jau galėjo gerai uždainuoti keletą dainų. Ir jau buvo išleista tam tikslui keletas rublių, buvo parengta scena ir šis—tas pačiam vakarui pataisyta. Apšviestose neįdusėškiai nekentusiai laukė vakarines Dusetose bei da. žadėjo pirmas but lietuvių teatro. Viskas geresiėjo, leidimas kaip ar buvo gautas, tik šv. vaitėi atidėtas. Vakaras įvykė visi laukėm, rengėmės. Bet kur tau!... su juo bala. Davatkos, kaip vištos perakslėnušoko nuo kiauščių, pasipūtę kvarkė viso išsibalė: Viena šaukė, kad čia socialistų busias susirinkimas. Kita, kad ir kunigas esąs socialistas. Trečia rėkė, kad jį jį nau senai kalbant po tris Sveikamarijas bažnyčioj asdien, ant intencijos virimo ledi—viško vakaro. Ir choro davatkesnė (kazimierėnė) dainininkės su streikavo, atsistatydamos, dalyvauti ant vakaro chore. Matyti, šis balsas ir „višūnių“ buvo pasiekęs, nes sulaukė telegramos: vakaras atgintas. Pradžioje bals. Platink, jei gudrus, apšvietimą.

Vieksniai. (Saulių pav.). Rugsėjo pradžioje parėjo iš Amerikos ulas vatkinas ir

sako parsinešęs didelius pinigus (apie porą tukstančių rb.), nors tik prabuvo Amerikoje dviejus metus. Bet vagi ir Amerikoje apsigovusį, Lietuvoje surado. Buvo apgarsinta laikraščiuose ir policijai pranešta vardas, pavardė, nurodyta vieta, iš kur jis paeina pasakytą, 400 gal suras, o daugiau nežinia, ar begaus. Reiktų buti atsargiesiems su pinigais, neįsitikėti nei geriausiu draugu.

In Kauno katalikų seminariją atvyko iš Amerikos kunigas Goldenbergas išmokyti lietuvių kalbos. Jis savo parapijoje Iliinoise valstijoje turi daug lietuvių, su kuriais jų kalbos nemokėdamas, susiprasti negalys.

Vargonininkų draugija sustatė kvotimų programą, pagal kurio turės rengties prie kvotimų norintieji į vargonininkų mokyklą įstoti. Tas programos kart su įstatymais bus siuntinėjama visiems draugijos nariams. Prie kvotimo komisijos prigules Naujalis ir Gudavičius. Trečias komisijos narys bus vyskupo Cirtauto—kiriamas. Vargonininkų draugija rengiasi leisti savo laikraštį.

„Viln. Žin“.

Dar apie traukinio apiplovimą Bezdanoose. Visas Vilnius, ypačiai valdžia, labai užsiėmę dabar Bezdano atsitikimu. Policija iš viso vieko stengiasi surast kaltininkus. Šiaip žmonės stebisigarsiuojasi, lyg kokiuo pasakišku plėšikų drąsumu ir sugebėjimu. Kaip paaiškėjo, jų buta jau anksčiau prie to priširengusių ir gerai susiorganizavusių. Kiek pinigų jie paėmė—dar negali valdininkai ligišiol apskaityti. Vežta buvo gal apie 3,000,000 rublių. Dabar iš Peterburgo yra Vilniun atvažiavęs teismo tardytojas ir prokuroro draugas, kurie tardo apiplovėjo traukinio tarnus. Vieną krasos valdininką suėmė, nes jis kazin—kaip painiojęs, apsakinedamas apie atsitikimą. Įtaria jį dalyvavus. Padaryta daug kratų Vilniuje, Peterburge ir be to krečia visose stotyse važiuojančius; policija ir šnipai begalo karštai šnipinėja (mat, čia ką—nors suuodas butų jiems geras karnis), bet ligišiol piktadarių nei dv. sios: tarytum žemėsna prasmege.

Iš aliktyų bombų spēja, kad jos busiančios Varšuvoje padirbtos. Plėšikų ir gi rodos buta iš Varšuvos, nes tie, kurie girdėję juos kalbant, sakė, kad nor, ir rusiškai kalbėję, bet varšuviškai išstardami žodžius. Šnipams įsakytas sujieškoti 24 išlošiamuosius bilietus, 4,000 rub. vertės, kuriuos plėšikai yra paėmę; bi lietu numeriai yra žinomi.

Plėšikai neėmė net ir aukšinių pinigų, kurie netvarkoje buvo sudėti, matyt, nenorėdami apsisunkint, bet paėmė tik popierinius pinigus ir šiaip brangešniuosius p. o. ierius, o

sidabrą ir varį, tai tik išbarstę po vagoną.

Liet. Mokslo Draugijos muziejun gauta iš d-ro Griniaus iš Marijampolės, tarp kitų daiktų, kryžiuočių šarvai, kurie tuotarpu Lietuvoje bus, regis, vienintelė liekana iš lietuvių su tais plėšikais karų laiko. Geležiniai šarvai buvę atrasti kur girioje apie Dubiškius, Keturvalakių parapijos, Vilkaviškio pavieto, žemėje, ir juose buvę kryžiuočių kaulai, kuriuos žmonės iškasę nežinia kur palaidoję, o šarvus pasiėmę. Tai atsitikę prieš kokius 20 metų. Nuo to laiko viena kita jų dalis prazuvo. Dabar yra likę tik šalmas, dalis saidoko ir vienos alkunės apdangalas, kurie ir pateko, ačiu p. Bielskaus ir d-ro Griniaus rūpesniui M. Draugijon.

Regimai, koksai vokiečiai, besivalkiodamas drauge su kiais ir beplėsdamas lietuvius, buvo nuklimpęs į pelkę ir ten galą gavo. Gailu, kad neišliko visi jo šarvai ir kaulai!

Vilnius.

Rugsėjo 19 d., kun., praleitui Kurceviškiui pirmininkaujant, buvo paprastas mėnesinis „Mokslo draugų“ draugijos susirinkimas. Buvo tai pirmas dr—jos susirinkimas po vasaros poilsio. Narių atėjo susirinkiman 28. Iš viso narių esama jau 234, tik dauguma dar nėra įsimokejęs. Per vasarą iš 63 aukotojų gauta 2,783 knygos (tomai); daugiausia knygų gauta iš d-ro Janušauskio—daugiau kaip 1,000, ir vis apie Lietuvą, Archaiologijos dalykų gauta arti 4,200; daugiausia iš žinomojo archeologo p. Vandalino Sukevičiaus.

Advokatas A. Janulaitis skaitė pranešimą; „Iš Šiaulių ekonomijos praeities“; autorius visas žinias sėmė iš grapo Zubovo archivo. Adv. A. Karpavičius žadęs tą pranešimą dar papildyti kai—kuriomis žiniomis iš kitų archyvų.

Politikos bylos. Vilniaus teismo rūmų nagrinės politikos bylas:

Spalių 14 d.—ukininko Mykolo Gylio, iš Dusetų sodžiaus, kaltinamo už valstiečių kurstyją, ir Kauno gimnazijos mokinio Viktoro Borošenkos už karėivių kurstyją.

Spalių 16 d. Rygos gimnazijos mokinio Aleksandro Davidonio, Vabalninkų aptieko riauš Povilo Žitkevičiaus ir studento V. Stankevičiaus—už prigulėjimą prie lietuvių soc. demokratų partijos ir valstiečių kurstyją ir Suvalkų gub. darbininko Antano Markelionio už apiplovimą Vilniuje tramvajaus konduktoro „lietuvių soc. dem. partijos naudai“.

Spalių 18 d. Aleksandro Burbio—Šimkuno—už kurstyją žmonių, kad reikalautų Lietuvos autonomijos su seimu Vilniuje.

Kybartai. Šuvalkų gub. Rugs. 23 d. buvo padaryta krata pas Kybartų „Sviesos“, skyriaus knygininką J. Marcinkevičių, „Sviesos“ valdyboje, pas skyriaus pirmininką J. Leoną ir sekretorių Vabalą (Daugelaičių vienasėdyje).

Visur užpečėtyta „Sviesos“, knygyno knygos, viso labo į 500 egz. Bekrečiant Vilka viškių žemiečių viršininkas klausinejęs apie K. Griniaus iš Amerikos atsiųstas knygas, apie Eitkunų vakarą, kuriame „Sviesą“ įtaria dalyvaujant. Iš pirmininko paimta „Sviesos“ posėdžių protokolai, iš A. Vabalo—jo savi užrašai.

Antra tarnaičių draugija. Kaune susitvėrė, be šv. Zitos draugijos, dar kita tarnaičių draugija „po užtarimu šv. Panelės“. Toks pasiskirstymas kilo iš to: dauguma tarnaičių yra sodietės—lietuvaits, kurios miestan atvažiavusios ne visos moka lenkiškai. Joms tai ir buvo įsteigta šv. Zitos draugija. Sulenkėjusios lietuvišės tarnaitės su keletu kunigų pagelba pasirupino įsisteigti antrą tarnaičių draugiją, kuri, galima tikėtis bus lenkiška.

„Vilnis“.

Tėv. Myl. Dr-tės reikaluose.

Kudirkos raštai ar Mačio eilės?

Keletas savaitių atgal gavau laišką nuo Dr. Matulaičio, iš kurio su nusistebėjimu darsižinojau, jog yra jau parengtos spaudai eilės Mačio ir jog jas reikia tuojuos išleisti. N. 41 „Vien. L.“ D-ras M. pakelia tą patį klausimą viešai.

Jeigu su Mačio eilėmis buvo taip, kaip rašo D-as M., tai, matomai, pas mus viskas iki šiolaiėjo galvarečiais. Eilės surinktos ir priruostos spaudai, net ir spaustuvė jau išrinkta, o Centr. Komitetas nieko apie tai nežino. Nežinojo apie tai ir Susivaziavimas, kurio mieriu buvo sutvarkyti draugijos reikalus. Daili tvarka, nerką sakyti! Kieno gi kaltė, kad taip atsitiko? Pažiurekim, o gal atrasim, jog vertėtų pabarti tuos, kurie myli ir nori barti kitus.

Apie išleidimą Kudirkos raštų yra rašoma ir kalbama daugiaus metų laiko. Buvo patarimai ne nuo vienos ypatos, kad tuom užsiimtų TMD. Laukta tik pakolai padarius susivaziavimą šiek—tiek susitvarkys draugijos reikalai. Apie tai žinojo visi, žinojo ir rengėjai Mačio eilių, beje ir Literatiškas TMD. Komitetas.

Prieš Susivaziavimą pats prašiau p. Ilgardo, kad Literat. Komitetas parupintų susivaziavimui raportą. P. Ilgarda tik ką naujai išrinktas narys Literat. Komiteto ir dar neapsipažinęs su visais draugijos reikalais, parašė senam nariui komiteto, p. J. Baltrušaičiui, ir tas buk pažadėjęs Susivaziavimui raportą. Vienok gerai žinome, jog p. Baltrušaitis, kuris turėjo žinoti apie Mačio eiles, neteikėsi pasiųsti raporto nei susivaziavimui, nei naujai išrinktai Draugijos Valdybai. Tokiu būdu manyta, jog Lit. Komitetas nieko gatavo ant rankų neturi, ir tapo nutarta leisti Kudirkos raštus. Dabar, kada visai darbas giliai įleido šaknis, kada draugystė panešė išlaidas tame reikale—dabar tik (po

metų laiko) atsimeina, jog yra Mačio eilės, jog jas reikia išleisti, o pradėtą darbą mesti į šalį.

Už tai, kad Literatiško Komiteto nariams abelnai, o p. Baltrušaičiui, kaipo pirmam vadovaujančiam nariui, ypatingai—nerupi pildyti savo pareigų, turi nukentėti visa draugija, kurioje iš tos priežasties ir norima sukelti vaidus

Vienok draugija negali but kaltinama už klaidas, ar apsilaidimą, vienos ar kelių ypatų. Tuo labiau ji negali metyties iš šalies į šalį, mesdama vieną, jo neužbaigus, o griebdamosi kito tik todėl, kad jį vėl metus, tvertis už trečio. Tokia tvarka negali buti da leista ir neturi turėti vietos jokioj gerai suorganizuotoj draugijoj, nes tas pagimdytų joje betvarkę ir suirutę. Tuolabiau nedaleidžiama tokia tvarka mūsų draugijoje, kuri syki pasikėlus turi drašiai eiti taku, nesvyruodama į šonus.

Išleidimas Kudirkos raštų—ne paprastas išleidimas. Jis yra pažymėjimui Kudirkos Jubilėjaus ir todėl negali buti atidėtas ant vėlesnio laiko; kitaip tas išleidimas nebutų Jubilėjine laida. Prie to ruošiamies jau ne nuo šiadien, ir todėl TMD. seks Susivaziavimo nutarimą ir pirmiausiai leis raštus Kudirkos. Tą atlikus galima bus išleisti ir Mačio eiles. Man išrodo, jog apie tą reikalą nereikia daug kalbėti, nes nieko atmaintyti dabar jau negalima. Labai nesmaugu, jog taip atsitinka, bet neką padarysi... Rasit, čion gali ma butų pastatyti dar vieną klausimą ir pačiam D-rui Matulaičiui: ar tik dabar jo užgirsta apie išleidimą Kudirkos raštų? Kodėl savo laiku (tuojuos po Susivaziavimo) nebuvo apie tai pranešta?

Be, toks laimikis kai—kurių—vis per vėlai. Pavyzdin: Sus. Liet. Am. sutaiso spaustuvę, sukemša kelis tukstančius—tai tada p. Matulaičio geras patarimas: parduot viską žydeliui ant svarų... Tas pats ir dabar: darbas pradėtas ir sparčiai stumiasi pirmyn,—D-ras Matulaitis ir vėl į patį laiką su patarimu: meskit „abejotinos vertės darbą“ (sic!), o griebkitės kito darbo!.

Nors patarlė ir sako, jog „geriaus vėliaus, negu kad niekad“, vienok ne visada ir ne visur ji tinka. Nereikalaukit, kad draugystė kraipytusi į visas puses, kaip gaidelis ant stogo, nes ji to... nedarys.

Dėlei p. Paukščio atsišaukimo

Tame pačiame N 41 „Vien. Liet.“ tilpo p. Paukščio, leidėjo „V. L.“ atsišaukimas, kuriame pasakytą, jog TMD., iš leisdama visus Kudirkos raštus darys konkurenciją tiems, kurie išleido kelis veikalėlius Kudirkos atskiriomis knygutėmis, taigi darys skriaudą ir p. Paukščiui.

TMD. gerai supranta ir giliai atjaucia tą patarnavimą, kokio ji datyrė nuo leidejo „V. L.“, kuris leisdavo savo laikraščiui tarnauti TMD. reikalams. Todėl, suprantama, jog draugija, atjausdama tą patarnavimą nenorėtų nuskrastiauti p. Paukščio, kaip jis

pats sako.

Tame reikale aš jau užklausiau nuomonės kitų narių Cent. Komiteto; bet pakolai mės susizinosime ir duosime galutiną atsakymą, aš noriu išreikšti kelias mintis nuo savės privatiškai.

Pirmiausiai p. Paukštis, atsišaukdamas *tik dabar*, stato mus pačius į labai nesmagų padėjimą, kurio galima butų išvengti, jeigu p. Paukštis butų atsišaukęs tada, kada galutinai buvo nuspręsta leisti visus Kudirkos raštus. p. Paukštis beabejonės žinojo apie tai, nes pas jį tilpo ir protokolai Susivaziavimo TMD. Anuo laiku, pamenu, kilo net ginčai mūsų laikraščiuose apie tai—kaip išleisti Kudirkos raštus: visus, ar tik dalį? Atsišaukimas p. Paukščio anuo laiku butų turėjęs svarumą ir, rasit, butų galėjęs nukreipti nuomonę. Tada jog buvo kalbama apie tą pačią skriaudą, kokią galėtų turėti leidejai Kudirkos raštų (rašė rodos p. Mikolainis). Vienok, kadangi nei vienas iš leidejų (nei p. Paukštis) tuom laiku neatsišaukė, tai teisingai buvo spręsta, jog išleidimas visų raštų negali užkenkti atskiriems veikalėliams.

Szita priežastis yra labai svarbi ir užtektinai stipri, ačiu tik jai vienai galima butų išteisint TMD. Vienok ar ištikro išleidimas visų Kudirkos raštų darys konkurenciją p. Paukščiui?

Man išrodo, jog tos konkurencijos arba visai nebus, arba jeigu ir bus, tai taip mažai, jog ji nuskrastiauti negalės. Sztai kelios priežastys:

1. TMD. mano išleisti Kudirkos raštus keliuose tomuose (5 ar 6—uose) ir tie raštai parsidavinės *tik pilnais kompletais* (setais), o ne atskiriomis knygutėmis. Taigi, kas norės, daleiskim lošimui, pirkti „Vilnių Tell“; tas nepirks viso rinkinio, bet pirks atskirą knygutę, išleistą p. Paukščio.

2. TMD. laida bus gana brangi ir visi raštai kaštuos kelis dolerius, tuomet, kada kaina atskirių knygelėlių, išleistų p. Paukščio yra rodos augščiausia 50c.

Praktika parodo, jog brangesni dalykai niekad nes daro žymios konkurencijos pigiems, nes lengviaus, ypač mūsų žmonėms, nusipirkti ką nors pigesnį, negu brangesnį.

3. Kiek man yra žinoma Lenkijoj ir Maskolijoj yra po dvi ir tris laidas tų pačių raštinių: vienos sutrumpintos, kitos pilnos,—vienos illiustruotos didelės, kitos mažos kišeninės, trečios populiariškos,—vienos brangesnės, kitos pigesnės... Vienok neteko girdėti kad skųstųsi ant konkurencijos. Priežastis guli ne tiek tame, kad tenai daugiau žmonės skaito, bet tame, kad vieniems patinka viena laida, kitiems kita, ir kožnas perka, kas jam geriaus patinka.

Pagalios TMD. nenori visai kenkti nei p. Paukščiui nei kitiems leidejams. Reik atkreipti atydą ant to, jog TMD. pati yra išleidusi dvijeji Kudirkos knygelė, minėtina: „Keislotij“ ir „Orleano mergelė“, Jeigu TMD. ištikro matytų (Užbaiga ant 6 pusl.)

PILYPAS LANGMANN.

Baltrus Turazeris.

DRAMA TRIJUOSE VEIKSMUOSE, IŠ DARBININKŲ GYVENIMO PAIMTA.

VERTE A. M-CYS.

(Tąsa).

Albina. Ką!

Turazeris. Tai labai svarbu! atstatė! Vienok šito ir reikėjo laukt! Ką? Dabar atidaryta, eik. (Abu klauso). Viskas pabaigta! Eik! (Ima iš naujo vaiką. Albina užsikleščia, pasiima ragožaitę ir išeina) Ar valgyšit? Tu mano gerasis, vaikel! Kaip ten kalbama (dainuoja): „kas nori but kareiviū, tas turi but drąsiū, turi but drąsiū“.

Baltruks (dainuoja) „Tur ginklą turēt ir užtaisyti jį mokēt“.

Abudu (dainuoja, Turazeris šoka).—„Op, op, op, žirgeli op!“ (jis bučiuoja vaiką, kurį laiko rankose, sukasi ir šoka).

Trecias veiksmas. SCENA I.

Scena ta pati, ką ir pirmame veiksmė; dešimts dienu vėliaus. Pakeliant uždangalį praneša du mažų grabeliu, paskui keli juos lydi.

Turazeris sėdi ant suolo pas priežedą. Albina prieina prie jo.

Albina. Tu neini!

Turazeris. Ne.

Albina. Lyg tėvas neprivalo buti kudukį laidojant!

Turazeris. Tu juos pagimdei, — tu ir kavok!

Albina. O kad ir tu gailiesi, kaip bus jei tu neisi su jais! Ką pradės kalbėti žmonės!

Turazeris. Man vistic. Žmonės gali mįslyt viską, kas jiems patinka. Aš neatreipiū atydos ant to, ką žmonės kalba. Viską laikas išdildys, tu pati sakei.

Albina. Bet...

Turazeris. Ar kalbėjai tu ar, e? Na, tai eik. Dhok man ramuną. Aš nenoriū matyti, kaip juos kas į žemę...

Albina. O aš tai turiū matyti!.. (po neilgos pauzės: je tokie pat mano vaikai, kaip ir tavo! —Eiva, eik gi, Turazeri, — prašau tavęs, eik!

Turazeris. (sukandęs dantis, tyli).

Albina (susierinus). Tu vyras! Ir tu vyras! Kiekviena sena boba tvirtesnė už jus, bailius! Kas tau pasidarė!

Turazeris. Eik, ten tavęs aukia ant oro.

Albina (greitai išeina, duris susitinka su Nasveteriu).

SCENA II.

Tie patys ir Nasveteris.

Albina. Eik, likies su juo, ir perkalbėk, kad nebūtų tokis priešina, aš turiū bėgt... (išeina. Nasveteris sėdasi. Per antros duris girdėtis liudnas šermėnų giedojimas ir žingsniai lydinčių. Nasveteris užkeliū vartus, užtaro duris ir vėl atsieda. Tu-ka laiką tęsiasi tylėjimas).

Turazeris. Ir tu užėjai!.. Ką tu veiksi pas mane?

Nasveteris. Lyg aš negaliū pas tave užėiti!

Turazeris. Pas tokį nedorėlį?

Nasveteris. Tu man toksai, koksai esi. Dėl manęs visad vienodas.

Turazeris. Gerai, kad tu atrandi pasiteisinimą.

Nasveteris. Kam man pasiteisinimai!

Turazeris. Ką pasakys kiti, ka tu vaikščioji pas nedorėlį?

Nasveteris. Pas juos yra kiti darbai, vietoj sekioti, ar aš kalbu su tavim ar ne.

Turazeris. Didesnė tik atydą atkreipk, ką kalba apie tave kiti. Ar turi nors šoki-toki persistatymą apie save? Ar tu žinai kas tu ir kaip vadiniš. Tu tik tada dažnisi, kada išgirsi ką kalba apie tave kiti.

Nasveteris. Ar galima viską išklaust, ką žmonės kalba?

Turazeris. Priseina išklaust ir atkreipt atydą į tą, ką kiti kalba. Žmonės retai prisimano; jie tik sugriebia blogus paskalus ir jos išnešioja.

Nasveteris. Tu turi tiesą, — blogi paskalai greičiau prasiplatina. Žmonės retai, jei kada, netiki blogau.

Turazeris. Ir žmonės tame turi tiesą. Blogam paskalui visados galima patikėt, o paskalas apie gerą darbą trisysk persimainys, ligi tave pasieks.

Nasveteris. Bet aš nenoriū, aš negaliū visam tikėti, Turazeri.

Turazeris. Ar tu nenori tikėti tam, ką apie mane žmonės kalba? tiesa?

Nasveteris. Aš negaliū pamįslyt taip, apie tave, Turazeri.

Turazeris. Ką-kas tai pasakė, kad kiekvienas „dėlko“, turi savo „dėlto“; kada numirė mano Baltruks, tai tas buvo pasekmė kitos tulos priezasties. Ant šito viskas ir sukasi. Visame reikia atrasti priezastį. Butų labai paika, kad pasekmės neturėtų savo priezastų. Dabar aš klausiu: dėlko numirė ma-

no Baltruks, dėlko ne kas kitas, dėlko ne vienas iš tukstančio kitų vaikų, dėlko tiktai mano? Lyg neužtektinai yra pasaulio žmonių. Dėlko, o dėlko gi mirtis ištiko tik mano sunų! Daugelis kalba: dėlto, kad jis buvo per daug išmintingas.

Nasveteris. Tiesa, jis buvo labai išmintingas.

Turazeris. Bet labai išmintingu jisai nebuvo. Jis buvo geras vaikelis, gyvas ir sumanantis, — nokykloje mokinosi geriaus už kitus; bet gi čion nėra nieko ypatingo. Koki jautri, lėpi buvo jo širdis! Taip, toksai geras kudukis! Dėlto man ir labiau akauda širdį dėl jo... Kalba, kad jis persivalgė...

Nasveteris. Žmonės nieko neišmano.

Turazeris. Ar girdėtas dalykas, kad mažas raikas persiėst!

Nasveteris. Niekados gyvenime!

Turazeris. Jis sirgo, tiesa, pilvuku, — kada valgai, mažai sergi; bet—daug!..

Nasveteris (tyliai). Gal but nuo neipratimo?

Turazeris. Jis visados turėjo ką valgyt. Gal but maistas buvo ne visados geras ir skanus, kaip reikėjo dėl jo; bet pavalgyt jis visados turėjo ką.

Nejaugi jis galėjo pražuti nuo kokių ten niekniekių... vienok jis nedang jų suvalgė. O jei tas teisybė, ai ką tas reiškia? Dėlko gi jis numirė, o ne kas kitas; visų vaikai valgo kaip antys; dėlko gi jis? Štai šion ir reikia atrasti priezastį!

Nasveteris. Tu regis tiki į žmogui skirtą prilikimą?

Turazeris. Ne, aš netikėjau apie tai; aš maniau apie užmokestį už geras darbus ir blogus; bet tai gi tik pritinkantis tavo žodis: skirtas prilikimas! Kaip jis suramina! — jei tik mintis apie tai nebūtų per drąsi. Taip, ir per daug drąsi... Męs daug manom apie save, ka! dėl mūsų jau viskas yra iš anksto paskirta... Čaugiau net manom ne kaip apie vabalėlius ir kirmelaites...

Nasveteris. O priezastis ir pasekmės? Ką jie reiškia!

Turazeris. Tai kitas dalykas. Priezastis ir pasekmės, tai upė, kuri perbėga visą pasaulį. Skirtas prilikimas— tai yra dangaus lietus, kurį turi visi priimt.

Nasveteris. Numirt turi visi.

Turazeris. Dėlko gi vieni anksčiau, kiti vėliau? Dėlko palygė mane? Ir dėlko dabar?

Nasveteris. Šitą sunku išaiškint.

Turazeris. Išties negalima išaiškinti. O jei ir galima butų, ar galima patikėt? Štai kudukis... ir suvisai i žinia, kas dabar su juo. Jis budavo vis klausu, žiuri, ir išlija ir mįslija, ir viską slepia savyje. Taip, slepia savyje. Jis laikais taip ilgai žiūrėdavo į mane... taip žiūrėdavo... O Jėzus, Marija!.. visi pametė mane, atsikreipė nuo manęs kaip nedorėlio... jis taip... taip žiūrėdavo į mane... (uždengia burną rankom).

Nasveteris. Ką galėjo suprasti vaikas?

Turazeris. Rodos jis norėjo man pasakyti, kad apsvylė manimi... Aš tai padariau tik dėl jo, kad palaikyt jo jauną gyvastį: aš norėjau jam duoti viską, kas reikalinga dėl jo sudrutėjimo. Ir jis apsvylė savo tėvu, savo mylimu tėvu... Mielas mano... geras vaikelis...

Nasveteris. Ką tu ten vėl prasimanai!

Turazeris. Lyg galima dirstelti į vaiko širdį, jis viską slepia nuo kitų ir nuo pats savęs. Jis neišsitaria ir eina į kapą iš neramumo. Širdis negali perkęsti tokio baisaus gailėsčio... taip...

Nasveteris. Prašau tavęs, paliauk tą kalbėjęs, — tai tik tavo paties prasimanimas. Ne, manyk, kad visi taip sunkiai perkenčia, kaip tu. Ne tik tie, ką tu tavim dirbo, bet ir Celberitės užmiršo mįslyti apie tave. Nėra daugiau ir kalbos, ką galėjo mįslyti toksai kudukis! Kas tau įlindo į galvą?

Turazeris. Nes tai buvo nepaprastas kudukis!

Nasveteris. Taip ir visi manė.

Turazeris. Taip, pas kvailus tėvus ir vaikai buna koki tai ypatingi, kas žino, kas but išėjęs iš jo, gal but jame gyveno didelė dvasia. Jis nuolat buvo užsimastęs, užduodavo man tokius klausimus, ant kurių aš jam negalėdamas atsakyt, parinkti žodžius. Kas žino, ką but likimas iš jo padaręs! Gal but išėjęs inžinieriusk uris, Dievas žino, ką but išradęs, gal but rašėjas arba daktaras, kuris butų gelbėjęs žmones... Viskas pražuvo!

Nasveteris. Gal—but jam taip ir geriau.

Turazeris. Kaip pamįsliū, kad jo gyvastis prigulėjo nuo manęs! Kad jis man buvo Apevizdos pavestas, ir kaip aš su juo pasielgiau!.. Aš nežinėjau kaip tai lėpi buvo jo siela!..

Nasveteris. Jis negalėjo turēt geresnio tėvo kaip tu!

Turazeris. Lyg rupestis tėra tame, kad suteikti valgi ir gėrimą!.. Reikalaujama da grinumas! Tie nedaugelis, ką jis turėjo — tėvas ir motina, apgavo jį; kuo jis galėjo didžiuotis?

Nasveteris. (linguoja galvą). Tu žiauriai nubaustas, Turazeri!

Turazeris. Ant galo tai tu pasakei! Aš nubaustas! Aš taip nubaustas, kaip niekas da nebuvo (Toliaus bus)

Pazvelgus atgal.

(SOCIOLOGIŠKAS ROMANAS

Eduardo Bellamy.

VERTĖ

Pranas Siulelis.

(Tąsa).

pasirinkti tokį užsiėmimą, kokiį jis labiausiai mėgsta ir gali atlikti. Tas yra ir su moterimis. Dabar mės moterims, kaipo silpnėsnėms fiziškai, paliekame tokius darbus pasirinkt, kurie yra lengvesni ir kurie jų prigimimui bei sąlygoms atsakantys. Sunkesnės rūšies darbai visur-kur yra skiriami vyrams, o lengvesni užsiėmimai moterims. Niekomet nėra leidžiama moterims imties tokių darbų, kurie nėra atsakantys jų fiziškoms ar protiškoms pajėgoms, bei jų lyčiai netinkantys. Šale to, moterų darbo valandos daug trumpesnės už vyrų, tankiau jos išleidžiamos ant vakacijų ir ypatingai prižiurima, kad bile laiku moteris gautų sau reikalingą poilsį. Mūsų laikų vyrai žino, kad visas jų gyvenimo smagumas ir patraukimas prie visko gero priguli nuo moterų grožės ir jų dailumo; todėl tiek teleidžia moterims dirbti, kiek reikalinga jų proto ir grožės išplėtojimui. Ir mėstikim, jog dėlto yra mūsų moteris gražesnės ir sveikesnės už moteris jųs amžiaus, kad mės joms suteikiame sveikus ir tinkamus užsiėmimus. Pas jus to nebuvo, ir už tai jųs moteris išrodė taip suliesę ir sumenkėję.

— Aš pirmiau supratau iš tamtos žodžių, — tariau aš, — kad moteris priklauso į tą pačią darbo armiją, ką ir vyrai. Bet dabar vėl nesuprantu, kaip gali moteris buti po tąja pačia sistema ir groma su vyrais, jeigu jos darbo sąlygos taip skiriasi?

— Moteris darbininkės turi visai kitokį rėdą ir gromą, ir jos prie darbo armijos yra, beveik tik prietas, o ne kaipio tos armijos gryna dalis, — atsakė lakt. Lit. — Jos turi vyriausį savo generolą, kurį yra moteris, ir turi išsidirbę išimtinai moterims tinkamą režimą. Šitą generolą, kaip ir kitus augštesnius viršininkus, renka moteris jau atbuvusios savo tarnystės laiką, panašiai kaip yra vyrų darbo armijoje renkami viršininkai arba tautos prezidentas. Moterų armijos generolas sėdi tautos prezidento kabinete ir ir tēmija į leidžiamuosius įstatymus; jeigu kartais tie įstatymai užkliudo moterų teises, ji gali uždėti ant jų savo veto (dransmę) ir atsišaukti į kongresą, kad peržiurėtų. Kalbant apie įstatymdavybę, aš turėjęs bučian pridėti tą, kad ant tiesdarių suolo, greta vyrų sėdi ir moteris, paskirtos per vyriausį moterų generolą. Jeigu kur abi susikivirčiję pusės yra vien tik moteris, ten sprendžia tik moteriškos teisėjos, o kur bylinėjasi vyrai su moterims, ter bile katros lyties teisėjai gali išristi ginčą.

— Tokiu budu, man rodos, kad jųs surėdyme moteris turi savo imperium in imperio (viešpatystėje viešpatystę), — nebežinodamas ką sakyt aš tariau Lit.

— Ik tulam laipsniui taip ir yra, —jis atsakė.— Bet ta vidurinė viešpatystė yra tokia, iš kurios negali išėiti pavojus visai tautai. Jūsų draugija turėjo daugelį ydų vien dėlto, kad jųs nei vyrams nei moterims nenorėjote pripažinti savistovumo. Jausmų patraukimas tarp vyrų ir moterų apmetdicho žmonėms kitus giliuosius lyties klausimus, kurie taip ir pasiliko vieni kitiems nesuprantami. Tuomtarpu jie nežinojo, kad žmonių gyvenimas tiktai tada linksmas ir įvairiai smogus, kada kiekviena lytis atskirai save plėtoja, o ne tada, kada vyrai ir moteris savo gyvenimą ir sąlygas suartina, kaip to jųs reformatoriai norėdavo. Pas jus moteris negalėjo išsidirbti sau karjerą kitokiū budu, kaip tik nelemtose lenktyne su vyrais. Mės gi davėme joms atskirą svieta, kuriame jos turi savo lenktynes, ambicijas, karjeras ir užtikrinu tamstą, kad josios jaučiasi savo svieta laimingos. Mums išsižiuri, kad jųs civilizacijoje daugiau siai nukentėjo moteris, negu kokis kitas žmonių luomas. Net dabar, kada nemaža laiko praėjo nuo tų gadynių, dar lyg tebesijaučia jųj nuobodus, neišplėtotas gyvenimas; jų siaura padangė, kuri ištekanč už vyro dā labiau užsiraukdavo; suspaustos fiziškai tarpe keturių sienų namuose ir morališkai — smulkiomis naminio ratelio interesais. Aš ikišiol kalbėjau ne apie vardieningų luomas, kurie abelnai buvo suskurdę iki mirties, bet apie gerai pasitūrinčius ir turtingus. Nei nuo didelių sielvartų, nei nuo smulkių naminių nerimasčių ir rūpesčių jos negalėjo išbėgti; negalėjo nuo jų pasikavoti ir rasti atsikvėpimą žmoniūje užsirėmus jos reikalais, nes jųs moterį niekas neinteresavo, kaip tik savo šeimynos dalykai. Toksai buvis suminkštindavo moterims smegenis, o tula in iš proto išvadydavo. Viskas tas šiandien persikeitė. Nesigirdėti šiandien moterį gesaujant, kad ji velytų buti ant vyro vietos, nei gi kad gimdytojai labiau sau velytų turėti berniukus. Mūsų mergaitės taip pat ugdina plačius norus pasiekimo visokių karjerų, kaip ir vaikai. Kada moteris eina už vyro, ji žino, kad jos ištekejimas nereiškia įėjimą per kalėjimo (Toliaus bus).

PERŽVALGA.

* * Iš „Kurjer Lit.“ atsizinome nesmagią žinią, kad tapo uždaryta „Vilniaus Aušra“, gana simpatiška ir daug Lietuvai žadėjusi švietimo draugija. Uždaryta ir jos skyriai arba filijos. Taip gi p. J. Griniui, Brooklyne, rašo lakt. K. Grinius šiokią žinią: „Sviesa“ uždaryta, daug suimtų. Mus (Grinių su motere), Ciplijauką ir Andrių Verbylą veža į Kalvariją. — Taigi valdzios pradėta kova su švietimu ir kultūros darbu Lietuvoje. Dabar ar vė bus ant vietos pastatyti klausimą mūsų dviejų užjų inteligentams: kraštutiniams dešniesiems, kurie padėjo valdziai kovoti su revoliucija, ir vėl tuliems socialdemokratams, kurie dabar buvo pradėję kovą su social-revoliucijonieriais: ar daug išsipildė tamstų vilties ant kultūrinio darbo?

* * Tusivienijimo Lietuvių Amerikoje ir paprastas susivaziavimas, Wilkes Barriuoje, nutaręs pasirūpint apie naują savo organizacijai čarterį ir tą visą reikalą pavedęs lietuvių advokatui Lopatai. Bagočius nuo prezidento vietos laikinai atsisakęs.

* Snt Concurrent Resolution, (rezolucijos kongresan dēlei Rusijos pabėgėlių) paskutiniu laiku per „Vien. Liet.“ redakciją tapo nusiūsta Vašingtonan parašai iš šių vietų: Naugatuck ir Union City, Conn. (per Barabinską, Chicago, Ill, Ashley, Pa (Žeką), Edwardsville, Pa. ir apielenkių (Vaitkų), Renton, Wash. (Kalaucką), Easton Pa. (Jusaitį). Viso su redakcijoje surinktaisiais, išsiūsta — 1732 parašai.

Ant Paurėno peticijos gauta tik iš Easton, Pa. (per Jusaitį) 85 parašai.

* * New York, ant 17 Pearl str. tapo įkurtas valdzios Darbo Biuras. Čionai pati valdzia už dyką nurodo darbus ir patarymus kur jį gaut. Atsišaukti galima visokiose kalbose net per laiškų. Darbai, žinoma, daugiau ia iš sunkesnių rūšies — ant farmų. Vienok jau tas yra gerai, kad čionai nors ir tokių darbininkų neprigaudinės, kaip ikišiolai žinomos įvairios „darbo agentūros“, kur iš bedarbių paima po dolerį ir niekad darbo neduoda, arba jeigu ir duoda, tai nusiūnčia į streikų vietas. Mūsų bendradarbiui to valdzios biuro viršininkas kalbėjo, kad farmeriai labiau mėgstą lietuvius, nes šie esą teisngi ir darbštūs.

* * Paurėno byla vėl bus iš naujo nagrinėta. Prezidentas Ruzvelt, visuomenės raginamas ir nenorėdamas įkiršinti jau ir taip įnirtusių darbininkų, visų revoliucijinių Amerikos gaivalų, pavedė Paurėno bylą valstijų sekretoriui Root, kurs perduoda visą reikalą į Sup. Valst. aprikinį teismą (Circuit Court), kuriame dalyvaus pats komisijonierius Szilds, priduos tos bylos dokumentus ir bus vėl išklaudyta čiola eilė dar naujų liudininkų iš Paurėno pusės. Atvyko New Yorkan tokių liudininkų daugelis iš tolimų Am. valstijų ir keletas iš Rusijos, tarpe kitų garsi latvių revoliucijos vadovė — Trina Szeftė.

Apie šį — apie tą.

Dievobaimingi žmonės labai garbina šventuosius už jų darbus ir juos tankiausia augščiau stato net už patį Dievą. Jeigu gi dabar žmonės, imdami nuo tų šventųjų paveizdą, pradėtų taip gyventi, kaip jie gyveno, tai kaip bematant pakliūtų į pamišėlių namus.

Taip, šv. Euzebijus dieną ir naktį nešiojo geležį, 260 svarų sunkumo.

Šv. Falelsus tankiai išisprausdavo į ratų špikius ir liepdavo paskui raičioti save; taip tas šventas raičiodavosi apie 30 metų.

Šv. Simonas, dėl didesnės Dievo garbės valgė tik nedėdieniais; toliau, jis taip smarčiai susiverždavo save pančiais, kad susiveržimo vietoje pradėjo kunas kirmyti; tas pats Simonas pastatė 40 mastu augštumo stiebą, ant kurio viršūnės nenulipdamas jis tupėjo apie 30 metų.

Šv. Makaras apsigynimui nuo velnio — gundytojo prie paleistuvystės, nuogu kunu atsisėdo ant skrusdėlyno.

Szv. Origenas patsai sau išpjovė vyriškos lyties dalį.

Ne toliau atsiliko ir rusų stačiatikių šventieji. Taip žinomas Kalvarijos (Suv. g.) apygardos vagis likosi šv. Agatonu apšauktas... Z. A.

skriaudą atskirių leidėjų, tai beabejones ji turėtų pripažinti, jog leidama visus Kudirkos raštus ji turi ir pačią save nuskriausti, nes seniau išleistų knygelių mes ir gi dar turime, ant išsitarimo „pilnus svirus“.

Vienok niekas negali pasakyti, kad TMD, nori pati save skriausti. Taigi dabar turime tokią sutrauką: jeigu TMD nuskriaus kitus leidėjus atskirų knygelių, tai ji nuskriaus ir pačią save, jeigu gi ji nenori skriausti save, tai neskriaus ir kitų. Žodžiu kalbant, padėjimas p. Paukščio ir kitų leidėjų ir padėjimas TMD yra vienodas.

Vienok ar šiaip, ar taip—ar leisime visus raštus Kudirkos, ar tik jų dalį, vienok juos tikrai leisime ir todėl nei TMD. kuopose, nei visuomenėje šis atsitikimas neprivalo gimdyti nusiminimo ir stabdyti pradėto darbo.

Kudirkos Vakarai.

Ikišiolai žinoma, jog rengs „Kudirkos Vakarai“ sekanciose vietose: Chicagoj, New Yorke, Bostone, Mahanoy City, Pa. Clevelande, Ohio, Waterburyj, Conn. ir žada surengti Philadelphiaj, be abejones surengs ir Lawrence, Mass. Velytina būtų, kad ir kitose didesnėse lietuvių kolonijose, kaip ve: Scrantone ir apylenkėse, Pitsburge, Baltimorėj, Shenandoah ir kitur pasistengtų tuos vakarus surengti. Surinkau ir turiu jau atspausdinęs trumpas žinias apie gyvenimą ir darbus Kudirkos, kurias ant pareikalavimo galiu prisiųsti.

Rengime „Kudirkos vakarų“ labai dailų pavyzdį duoda Bostono lietuviai, kur sujungtos draugystės taip tautiškos, kaip ir bažnytinės nutarė abelnomis jėgomis surengti paminėjimo vakarą. Ištikro tas vertas sekimo ir kitose.

TMD. pirmininkas vietose.

B. K. Balevičius.

Chicago, Ill. Buvo parengtos prakalbos Mc. Cormick Works Club svetainėje, ant kurių nemažas būrelis lietuvių susirinko. Kalbėt buvo užkviesti pp. Pukas ir B. Balevičius. Pirmas kalbėjo p. Pukas apie garsų veikėją ant lietuviškos dirvos, daktarą Kudirką, p. Balevičius kalbėjo apie išleidimą Kud. veikalų ir ragino susitverti TMD. kuopą, ant ko keletas ir pristoję. Susirinkę lietuviai labai padoriai visi laikėsi. Tikėtasi buvo, jog nemaža kuopa susitvers, bet kaip pradėjo tvertis, tai iš 150 susirinkusių pristoję tik 22 ypatos. Nauja kuopa išsirinko valdybą iš šių: Pirmsėdis M. Juška, protok. sekr. D. Jodis, turtų sekr. S. Bružas, išdin. M. Budis.

Komitetas.

UŽSIMOKĖJO:

Chicago, Ill. kp. 27: Jankauskas Jon. 2, Elias Juoz. J., 3, Kuizinas Ant., 4, Strzyneckis Kaz. K., 5, Szimkus Juoz. N., 6, Beinas Stasis, 7, Bierzinskis Ant. J., 8, Matuzas

Dom., 9, Ripulis Vin., 10, Jovaišas Konst. 11, Volskis St., 12, Miliuackas Kaz., 13, Martinkaitė Marry, 14, Gotens Juoz., 15, Poškevičius Mik., 16, Jurevičius Long., 17, Blaževičius Vin.

Cleveland, O. kp. 20: Akšys Pij., 2, Usevičius Ig.

Belmont, Mass. J. J. Kengris.

Viso kuopų 27 sąnarių 431. TMD. sek.

A. Ramanauckas.

Laiškas in Redakciją.

Gerbiamoji „V. L.“ Redakcija!

Gerbiamam laikraštyje „V. Lietuvnikų“ tilpo laiškas p. Svirskio (tą laišką ir „Kova“ patalpino). Pavėlikite ir man imti žodį, nes tas visais reikais kliudo jau visuomenę.

Tas vyrukas, t. y. Svirskis moka dailiai save išteisingi ir p. Antonovą perstato, kaip gerą budintoją proletarijato. Skaitau reikalingu visuomenei paaiškinti, kad tai visai netiesa, ką tame laiške rašo. Kas apsipatino gerai su Antonovu ir Svirskiu, tas daugiau netikės tokiems „budintojams“, nors jie ir aukšniais žodeliais kalbėtų. Svirskis sakosi priverstas buvęs vogti, kad negavęs darbo. Minersvilliečiai žino, kad jam buvo darbas pasitaikęs net keliose vietose Pennsylvaniaje prie aptiekos. Bet jis nejo ir vėla rašinėjo laiškus į Minersvillę pas drg. J. Bekampį, vadindamas grįžti į Rusiją. Bekampis atsakė, kad neturįs pinigų Tada Svirskis gyrėsi, kad abiem užteks kiek jis turįs. Kur čia dabar tiesa? Kam paskui gribstavo nuo kitų, kad savo turėjo?.. Drg. Bekampis rengė tuos Svirskio laiškus viešai pagarsinti laikraštinose, bet nežinau dėl ko apie tokius veidmainius nepagarino. Nereikėtų slėpti. Labai keista, kad da ir „Kovos“ redakcija teisingai Svirskį, priduria tik, kad keista jeigu taip atsitinka tarpe socialistų. Man rodos, kad tokių socialistų nėra ko gailėtis. Minersvilliečiai gerai pažįsta tuodu vyrų ir matė, kiek jie „gerovės“ velija dėl darbininkų. Antonovas kiek pridirbo bėdos „Pirmyn“ savininkams tai sunku ir išaiškinti,—tą žino tik vieni Minersvilliečiai. Antonovas „teisingu“ budamas, o rašinėjo laiškus pas tą žmogų, kur Svirskis apsigovė, kad niekam nesakytų. Matyt, abu žinojo, ba jis gaudino nusiūdysiąs, kaip mažą vaiką babbu... Jie užkerta kelią ir kitiems, kurie ištikrųjų velija žmonijai labo, ir tokie mūsų neva socialistų darbai daugumą atšaldo nuo sąjungos. Girdi kalbant, kad: „niekur nėra tiesos“. Ir tokius da teisinama „Kovoje“, kad jie ilgiau išnaudotų mus! Antonovas važinėdamas, anot juokdarių „apie žemę“, rašinėjo laiškus pas daugelį draugų, kad jam prisiųstų po penkis dolerius, tai jis atrašysiąs laiškus. Pamatę, kad draugai

nesiskubina su doleriais, tai patįs pradėjo jieškoti. Svirskis giriasi, kad jis esąs socialdemokratas ir doras, o kada draugai netiki, nematę jo nuopelnų, nesiskubina su doleriais, tai jis nusiplauna rankas, apkaltindamas tuos pačius socialistus šykštume. Svirskis nepaklausia, kaip darbininkas gyvena tokiame laike ir kiek yra pas varguolių tu dolerių, kad galėtų juos imėyt visokiems nežinomiems žmonėms. Turime gana visokių reikalų prisidėti su aukomis. Vienas išvažiavo nusiplaves rankas, kitas lieka geru. Bet nei draugai ir drauges. Mes turime tokius su atsargumu priimtį savo tarpą; geriau iširti, o ypatingai mus „vadovai“ turėtų pažinti tokius kurie tik girties moka.

Labai keista žiurint į mūsų „socialistus“ ir širdį spaudžia matant mūsų „kovotojus“, kurių vieni smuklėse ar vestuvėse rangalo prisiputę, rėkia „Atsimeskim nuo senojo svieto“, bjaurioja darbininkų giesmeles, o kiti merginų nepasidalindami prirašo į laikraščius visokių nesuomonių. (Žiūrėk 40 num. „Darbininkų Vilties“). Yra ir teisingai dirbančių, bet—mažai!..

M. Mikolavičienė.

Minersville, Pa.

MŪSŲ SKAITYTOJŲ ŽINIAI.

Ateinant 25 metų sukaktavėms nuo įsikurimo „Vienybės Lietuvnikų“ sumanėm ateinančius, da prieš jubiliejinius metus nors kuomi skaitytojams atžymėti, todėl patiekėm nors nedidelę, bet dailią dovanėlę. Tai bus storo knygos pavidalo kalendoriaus, kurį duosime kiekvienam senam ir naujam skaitytojui, kurs iš kalno užsimokės už laikraštį už ateinančius metus. Kalendorius bus pilnas gražių skaitymų, žinių ir kiekvieno skaitytojams stubelę pagražins, kaip informacijų knygelė. Šiuomi pranešame skaitytojams, idant pasiskubintų patįs anksčiau užsisakyti „Vienybę“ ir kitiems užsakyti, kad būtų galima žinoti, kiek reikės pastilnoti kalendorių. Vėliau užsisakiusieji galės pasiklaus visai jų nebegant. Išleistojei.

Atitaisymas klaidos.

Mus prašo atitaisyti negeisina klaidą, įsiskverbisą praėj. „VL.“ num. straips. „Dėlei moksleivių šelpimui ratelio“. Rašėjas užbaigoje norėjo šiaip pasakyti: „Aš pavesčiau „Aušros Dr-steri“ savo dalį mūsų, keleto draugų išleistos knygutės „Rusijos caras“ ir tt.

Mūsų žingunė.

A. Žagaras — „Kas tie anarkistai?“ (feljetonas). Bevelis — „Dievo prisakymai“.

Krasos dėzutė.

B. Liudvikas. Tamstos eilės „Mūsų kankinė“ netinka spaudai. Ir jeigu mums tikėtumėt patarume tamstai visai pamesti eilių rašinėjimus.

In visuomenė.

Kreipiu atydą visų paliegujų, kurių vyduri neatlieka reikalingą gamtos darbą. Aš baisei kentėjau vydurių susitapdymą ir užkietėjimą per ilgus laikus, kad beveik išmėginęs visokius žymoms vaistus, abejojuau gyvastį užlaikyt. Budavo kaip tik vydurei sustoja tai visoktos ligos prisikabiną, o labiausei neištrivotas galvos skaudėjimas, taipos gšaltis, drugis ir neišpasakyta neramybė. Visai netikėtai užtikau pagelbą.

Naudingiausios žolės ką man teko sunaudot. Taipos gi daugybė žmonių, katriems užmūniau, išsigydė ir šendien jaučiasi, kaip naujais vyrais ar moterims ir visais svietas jiems kitaip apsvito, už ką tykra esąs labai man dėkingi. Taigi atsiaukiu į visus kurie esate išmėginę daugybę prietaisų ir neapturėjęt atsancios pagalbos, esate kaipo suvaržyti ir jus vidurėj ne atlieka reikulo tik pamėginkit vieną baksuką tų žolių trejonkes degtine užpilt, o tikra busite man dėkingi už prirodymą ir sau skilvį ir žarnas suteiksitate ant normališko papročio ir visus kentėjimus ant visados prašalinsit. Prisiųstik 50 c. žolės bus išsiųstos tą pačią dieną per pačtą. O jeigu tos žolės bus neatsakančios, pinigų sugražinu.

K. ir J. Bergen,

120 Ainslie st. Brooklyn, N. Y.

Pajieškojimai.

Pajieškau savo giminių ir pažįstamų: Antano Kasparavičiaus kaim. Sukėtų, Griškabudžio parapijos 20 metų kaip Amerikoje. Petro ir Jono Vasiūčių Užarų kaimo, Griškabudžio parapijos. Taipgi Kazimiero Pališkio, Magdės Kreivarutės ir Jono Pacenkiaus, Gizų parapijos 1) kaimo Užplentės, 2) Gizų, 3) Silkainio.

Atiešaukit ant adreso:

Vincas Vusaitis,

4 Oakwood Road West Crojon England.

Pajieškau Juozo Paltanavičiaus ir Jono Paltanavičiaus kaipo draugų iškėliausių Amerikon 1907 m.

Jonas Vusaitis,

24 Derby Road West Crojon, England.

Pajieškau Vinco ir Juozo Gaguzių Gabovos kaimo, Igliaukos parapijos. Taipgi Antaninos Masalėškiūtės Kauno g. 2 metai kaip Amerikoje. Prašau atiešaukit ant šio adreso:

J. Kirvelaitis,

24 Derby Road West Crojon, England.

LINKSMAS BALIUS!

Parengia Politiskas Lietuvių Kliubas po vardu: Didžio Lietuvos Kunigaikščio Vytauto. Atsibus pamedėly 2 d. lapkričio 1908 m. Prasideis 7 tų val. vakare ir trauksis iki 2val. nakties Lumis Hall (Columbus Blg.) 11 N. Main str. Wilkes Barre, Pa.

Kviečiame visus lietuvius ir lietuves atsilankyti ant to puikaus balius. Ne tik iš Wilkes Barres, bet ir iš visos apylenkės.

KOMITETAS.

Susirinkimai.

Drangai ir drauges! Kiekvienas suprantam, kad apšvietusiam žmogui yra daug langvius gyvent ant svieto. Bet kur mes galim apšviesti neturėdami savo kalboje mokyklų?— Naudokimės tuom ką turime: skaitykim laikraščius, knygeles, protaukim, o nepasijusim kaip apšviestiam.

Sztai progą: „Draugystė Apšvietos Lietuvių“ laikys mėnesinį susirinkimą 1 d. lapkričio 1908 m. Sraunde p. Drugelio, pr num. 73 Grand st. N. Y. Priguliti prie DAL. nariai, gauna laikraščių „VL“, į namus kaipo organa dykai. Kviečiam atiekit, prisidėkit.

Sekr. V. M. Balčius.

Minersville, Pa. TMD. 1 kuopa laikys susirinkimų 1 lapkričio 3 čia val. po pietų J. Ignatavičiaus salėje. Kviečiame narius ir norinčius įsirašyti, nes bus svarstoma svarbus reikalai.

KOMITETAS.

Ant pardavimo.

Ant pardavimo naminiai rakandai (furniture). Galima nupirkti labai pigiai pas:

Priežastis išvažiavimo į kitą miestą. Prekė pigi tik 35 dol.

V. Volmariene,

214 North 6th st. Brooklyn, N. Y.

200 popierių su pasyveikinimais kopertų už 2 dol. ir 50c. vertes pridėsiu kuygą dovanų.

Adresuoke:

G. Baronas,

P. O. McKees Rocks, Pa.

RYTMETINIS NEGALEJIMAS

Tai nėra, taip sakant, negalėjimas bet didelis nesmagumas, kurį daugelis žmonių atjaudė. Tik ką atskelgė iš lovos jie jaučia kvaitulį, širdies pykimą ir net tankiai turi vėrditi su skausmingais tasymais. Ponas Jonas Simunek iš Edwardsvilles, Ill. pataria kiekvienam vartoti tokiuose atsitikimuose Trinerio Amerikoniską Eliksyrą Karčiojo Vyno. „Ilgus metus mane kankino paryčiais širdpyka ir vėmimas senoj šalyj ir per penkis m. čia. Szesios bonkes Trinerio Amerikoniskio Eliksyro Karčiojo Vyno manį išgydė ir nuo to laiko aš neturėjuat kliauties su viduriais.“ Tai yra geras patarinas, prie kuriems norime pridėti tik tą, kad šitas Eliksyras yra didžiausias vaistas atsitikimuose vidurių ligų. Vartok visuomet, kaip tik viduriai sugenda. Gaunamas aptiekose. Juozapas Trineris, 616-622 So. Ashland ave., Chicago, Ill.

Politiskas apgarsinimas.

Daugiaus darbo ir geresnė mokestis dėl žmonių, jeigu republikonai išzlaimės sziuos rinkimus.

Vadovas republikonų partijos sziuos rinkimuose.

Geriausis ir gabiausias yra vadovas republikonų partijos rinkimuose prezidento jis yra paveikslas žmonėms. Jis padare pasekmingai. Pirmiaus ingavot mokslą, paskui mokinosi, tiesu, paskui susipažino su politika. Jis dirbo sunkiai visą laiką, jis buvo mylimas nuo savo partijos ir visišininkų, jis dirbo gerai ir teisingai ir visados pataike ir tikrą vietą. Sie dalykai suteikė užsitikėjimą ir simpatiją.

Jeigu jis reikalą pastatė ar žmogų visi žinojo, kad tikrai tiesa ir galima pasitikėti ką sako.

Tas sekretaras ir suteikė jam pasekmes. Jis žino dalykus dėlto, kad patis patyręs.

Jis gimęs organizatorium, jis parrenka tinkantį žmogų, tinkamą į kiekvieną vietą ir tiktai žmonės yra reikalingi kaipo vadovais rinkimuose.

Jis žino žmonės, jis tyrinėjo jų reikalus ir kaip jis sako, kad balsuos už republikonus tai fit bus taip ir neapsirikis taip padarę.

KOMITETAS.

MOKINKIMĖS PATYS

Gramatika angliškios kalbos mokintis be mokinio (apdaryta) \$1.25.

Vaių Draugas arba kaip mokintis skaityti ir rašyti be mokinio 15 c.

Naujas Budas mokintis rašyti be mokinio. 10 c.

Pilnigus siųskit per Money Order sziuo adresu.

P. Mikolainis,

Box 62. New York City.

Knygu Katalogas.

Adomas Mickevyčia (1798-1855). Jo gyvenimas, raštai ir darbai. Parasė A. J. Daubaras. Plymouth, Pa. 1902, p. 40 15c.

Ar socialistas gali but kataliku? So-diečiams ir draugams darbininkams. Parasė Žmogus. Plymouth, Pa. 1900, p. 22 10c.

Augis darbininkų judėjimo Lietuvoje. Ši knygelė apraso darbininkų judėjimą ir visokius sunkilimus. Naudinga perskaityti kiekvienam. Parasė A. Lietavis ir N. N. Plymouth, Pa. 1900, p. 58 15c.

Apuko Sapnai. Čionai yra rinkinelis szių pavetkėlių iš gyvenimo: Lalpsniai, Po mirties, Klėtasprandis. Parasė juos gabus feljeton rašėjas Šilburis. Jo pavetkėliai atstriai siektelė visus opiausius gyvenimo apsiereiskimus. Vietomis rėkia verkt, vietomis juoktis. Parasėta labai aiškioje kalboj, kad ir mažai mokantis lengvai skaiko. Brooklyn, N. Y. p. 50 15c.

Eglė Zalčių Karalienė. Dramatas pen-giuose apsiereiskimuose. Parasėta iš mitologiško senovės lietuvių padavimo. Parasė Aleksandras Fromas (Gužutis). Antra laida. Plymouth, Pa. 1906, p. 56 15c.

Gyvenimas Genavaitės. Pamokinanti ir labai sujudinanti apysaka iš senovės laikų. Antra laida. Plymouth, Pa. 1906, p. 225. 50c.

Girtuklių Adynos. Antra laida. Brooklyn, N. Y. 1908, p. 16 10c.

Guđri Nasidė. Juokazaisė dviesio veikmeso. Paimta iš tikro atsitikimo Lietuvoje. Šita knygutė perstato gana juokingoje formoj, kaip vieną ukininkė našė savo gdrumų gavo gerą jaunįj ir kas iš to paskui išėjo. Labai lengva perskaityt teatr mylotojams. Parasė Aleksandras Fromas (Gužutis). Su autoriaus paveikslu. Brooklyn, N. Y. 1908, p. 40 15c.

Grandus Verksmai. Arba pasibūdini-mas prie apmislėjimo kančios Viešpaties Jezaus Kristaus. 10c.

Herbertas Spenceris. Trumpa peržvalga jo filozofijės. Parasė Krapolkinas. Vertė Dr. J. Šilupas. Plymouth, Pa. 1904, p. 89 15c.

Idėja ant mėšlyno. Apsaka mūsų dienų. Aukauja broliams lietuviams. Musė Plymouth, Pa. 1900, p. 54 10c.

Istorija apie gražią Katriuką ir jos visokius atsitikimus. Antra laida. Plymouth, Pa. 1901, p. 32 10c.

Isgriovimas Kauno Pilies (1352. m). Dramatas keturiuose apsiereiskimuose. Iš Lietuvos dėjų. Parasė Aleksandras Fromas (Gužutis). Antra laida. Plymouth, Pa. 1906, p. 85 20c.

Is po budelio kalavijo ir Kajimas. Dvi apysakos. Parasė M. Černeda. Vertė V. Stagaras. Plymouth, Pa. 1894, p. 256 50c.

Is bažnyčios istorijos. Kiekvienam verta perskaityt. Parasė A. D. Plym-outh, Pa. 1906, p. 18 20c.

Istorija Sėplynių Mokinioj. Akvy skaitymai. Išleidimas trečias. Plymouth Pa. 1904, p. 158. 50c.

Is kur atsiranda nusidėjimai? Soci-ologiskas piešinys. Knygutė trumpa, ir aiškiai paroco, is kur mūsų laikuose gimsta įvairūs prasizengėliai ir nedore-čiai ir ką su jais turi draugija daryt. Čia yra plačiai medegos diskusijoms. Parasė A. J. Brooklyn, N. Y. 1908, p. 22 10c.

Itėknė Socijaliskų Sanlygų, ant visų kulturos šakų. Ši knygelė perskaičius galima daug pasimokint. Vokiskai pa-rasė J. Stern. Lietuviškai vertė J. Ši-daras. Plymouth, Pa. 1898, p. 94 15c.

Juozas Arch. Sodietis-deputatas An-glijoje. Šia knygelė vertėtu kiekvienam perskaityt. Parasė A. D. Plymouth, Pa. 1905, p. 18 10c.

Kabalas. Taipinantis savyje 100 vis-kių užmūnimų ir ant jų reikalaujancius atsakymus. Plymouth, Pa. 1894, 10c.

Kėkštų Simas. Graži apysaka iš Lie-tuvos ukininkų gyvenimo. Parasė Me-nelitis. Antra laida. Plymouth, Pa. 1906, p. 26 10c.

Knygelė dėl lietuviskų kareivių Ame-rikoje. Parasė Lietuvos Kareivis. Plym-outh, Pa., 1894, p. 32 10c.

Kunigija ir svietiska valdžia. (Margi piešinai). Sutaiss ir apgarsino P. Ma-doksa. Antra laida. Brooklyn, N. Y. 1908, p. 47 15c.

Kur mūsų išganymas? (Iš visur surin-akta medegą mūsų programui). Mano draugams. P. Daugotas. Labai akvyi aprasymai. Plymouth, Pa. 1902, p. 119 25c.

Kainas, Misterija Byrono parasyta. Trijuose aktuose. Vertė Dr. V. Kudirka. Plymouth, Pa. 1903, p. 120 25c.

Kalp Stieļlijos kaimiečiai kovojo už savo tiesas. Labai puiki apysaka. Pa-rasė Eit is M. Plymouth, Pa. 1905, p. 24 10c.

Mythai, pasakos ir legendos Žemaitij. Surinkti ir išleisti per D-rą Edm. Vė-kenstedtą, vyresnij senoviskų kalbų mokytoją prie Nikolajaus gimnazijos Liepojuje (Kursė). Yra tai akyviausias ir juokingiausias senoviskios pasakos apie visokius stebuklus ir prajovus, apie darbų gerų ir pikty dvasių, apie Lau-mes, Laimes, Raganas, Vilkalokus ir tt. Lietuviškai išgulė J. Šilupas M. D. Plymouth, Pa. 1897, p. 190 50c.

Mūsų dielės. Per ką Lietuva končia ir kas vargina lietuvius. Parasė Žmogus. Plymouth, Pa., 1901, p. 31 10c.

Mokslinčius Tvardaukas. Apsaka iš žmonių adavimų, kaip Tvardauko tė-va užpuolė žmogžudžiai ir kas iš to iš-ėjo. Lenkiskai parasė J. I. Kraszewski. Lietuviškai išgulė F. M. Dvi dalsy. Plymouth, Pa. 1905 p. 174 50c.

Laima ir planetas. Knygēlē tīnkand' (anuomenē) perleidimū smagaus laika. Iš jos galima īspētī savo laimē, ar nelaimē, ar mylī jī mērgēlē, ar jā vaikas. Antra laida. Plymouth, Pa., 1899, pusl. 47.

Lietuvišķos dainos īš visur surinktos. Yra tai rankiūs īš 400 visokiū dainū, kuriūs yra paskirstytos ant 13 daļiū: Tēvnišķos dainos, Pasakišķos dainos, Mitiologišķos īr seniaūsos dainos, Dainos apie girtybę, Meilīšķos dainos, Juokauos dainos, Karīšķos dainos, Dainos īš baudziavos gadyniū, Našliēlē dainos, Raudos dainos, Visokišķos dainos. Plymouth, Pa., 1893, pusl. 498 \$2.00 Apdaryta \$2.50

Lietuvos Istorija. Simano Daukanto. Nuo seniaūsū gadyniū īki Gēdiminui, Didziām Lietuvos Kunigaikštiū. Knyga I. Plymouth, Pa., 1893, pusl. 483 \$1.50 Apdaryta \$2.25

Lietuvos Istorija. Simano Daukanto. Nuo Gēdimino D. L. K. īki Liublino unijai, Knyga II. Plymouth, Pa. 1897, pusl. 531 ..... \$1.50 Apdaryta \$2.25

Lietuviū Tauta. Senovē īr šīdien. Aprašo apie lietuviū praeitī. Kiekienam lietuviū yra naudinga apie tai žinoti. Parāšē J. Šliupas M. D. Tomas I. Plymouth, Pa., 1904, pusl. 464 ..... \$1.50 Tomas II, pusl. 564 ..... \$1.75 Abu tomā \$3.25

Našliēlē. Apsyaka eļsē, labai naidingā īr ūžimanti knygēlē. Parāšē M. Plymouth, Pa., 1905, pusl. 15 ..... 10c

Paveikslai. Dvi puikiļos apsyakos, gana ūžimantiļos pasikaityt. Parāšē Žemaitē. Plymouth, Pa., 1899, pusl. 103 15c

Parsidavimas īr Pelnas. Iš priektiķū Prusiū Lietuvojē, Pagal A. Svīgtochovski. Kaip vienas lietuvīs atējis īš Did. Lietuvos atsidavē vokiečiams, net parvardē īr tikejimā permāinē īr paskui īsvārē jī. Parāšē Žmogus. Plymouth, Pa., 1901, pusl. 10c

Pasikalbējimai apie dangū īr žemē. Labai akvā knygēlē, su 15 paveikslēliū. Vertē īš svētimiū kalbū, P. A. Plymouth, Pa., pusl. 81 ..... 25c

Palemonas īr Girzda. Apsyaka eļsē, īš senovēs gyvenimo pagal žmoniū pasakiū, senovēs iķkējimū īr savo fantazijos. Parāšē M. D. S. Plymouth, Pa., 1904, pusl. 72 ..... 20c

Puota—Nuskintas žiedas. Vaidēliā īš gyvenimo. Du labai puikiūs apskaitymā Parāšē Bijunas. Plymouth, Pa., 1902, pusl. 32 ..... 10c

Pagieža—Jurgis Durnelis. Dvi labai puikiļos apsyakos īš gyvenimo. Kiekvienam primoms pasikaityt. Lenkišķai parāšē Broļis. Lietuvišķai jēgulē Vincas Kudirka. Plymouth, Pa., 1902, pusl. 90 ..... 25c

Popieros Gromatomos rašyt. Gaunama visokiū skryiaus, su malonioms dairēlēm īr visokiāis aprāšymāis tuzinas su kopertāis 25c

Sausio Derinta. Šitoje knygtējē yra plačiai aprāsyta apie Petrāpiļē darbinēķū sukilimā arba „Raudonajū Nedēdienē“: kaip īšbadējē minīs ējō maldinātī nuo caro darbo ar duonos, o jīs īsīuntē kariumēnē īr tukstantiūs īšūdē. Gana longvas īr graudus pasakojimas. Parāšē Maksim Gorky. Vertē F. M. Brooklyn, N. Y., 1908, pusl. 40 ..... 15c

Ūžisitanavk ant gerai. Arba apmīšlījami apie keturis daktiūs paskutiniūs, skaitymas graudus īr juokingas. Lenkišķai parāšē J. V. Nera. Lietuvišķon kalbon versta. Plymouth, Pa., 1888, pusl. 150 ..... 15c

Vilius Tell. Drama penkiuose aktuose. Yra tai geriaūsias veikalas, parāsytas garsaus vokišķo poeto Schiller. Dramatišķo formoj parāsyta ēia kova ūz neprigulimybē šveicarij po Austrijos jungi: darbai šveicarijos patrijotj, tarp kuriū svarbiaūsio buvo Vilius Tell. Lietuvišķai vertē Vincas Kapsas, Plymouth, Pa., 1890, pusl. 152 ..... 30c

Vargdienai. Apsyaka īš tikrū atsitikimū penktos īr šestos dešimties 19-tojō simtmeč. o. Su autoriaus paveikslu. Šioje knygtējē aprašo apie baudziavos laikus Lietuvojē, kaip ponai žmones plakē apie Lietuvos ūbagū gyvenimā īr jū puotas, apie žydū gudrybes īr tt. Si knygēlē didēlē akvā, vietomis juokingā, o vietomis liūdna. Parāšē Aleksandras Fromas (Gužatis). Plymouth, Pa., 1906, pusl. 187 ..... 50c

Valkata. Gražūs paveikslēlis, paimtas īš kaimo mērgaičiū gyvenimo. Kaip mērgaitē tēvo prakēikta, īšējō ī miestus, patekō ī suvadziotiū nagus, prāzūdē savo gyvenimā īr pati nusiūdē. Pamokinimas tėvam. Iš latvišķo vertē J. Pleiry. Brooklyn, N. Y., 1908, ... 10c

Vytauto Prisiēka. Paveikslas reiščia ta valandā, kada kryžioķai igriebē 16-tā balandziō 1362 metē Kauno pilī. Tolyķē, anaps Nemuno, verziāis Hēpsnos īr dumai nuo gaisruojančiū druvieties grūvēsiū. Aplink jī susitelkē tēvāni, vyčiai īr vaidilēliai. Vytautas gimē 1344 m., mirē 1430 m.; paveikslas perstato jī 18 metų jaunučiū; viespatavo nuo 1392 īki 1430 m. īs keturiū tukstantiū apgynējū Kauno pilles īšliķō gyvi tik 36 vyrāi. Vytautas īspildē savo prisiēkā 15 liēpos 1410 m. ant Žalgirēs īr. Egleķalnio laukj, paguldes 40 tukstantiū kryžioķiū su Didziuoju jū Mistrū. Paveikslō didumas 27x21 1/2. Prekē 35c

„Vienybē Lietuvniķū“. Rankiūs, galima gauti nuo īšleidimo 1890 metų īki 1899, knygos formoje. Prekē ..... \$2.00 Nuo 1899 metų īki 1908, „ ..... \$3.00 Nuo 1903 metų īki 1908, „ \$2.50

Šitas pamīnētās laikraštīs, arba rankiūs kuris yra nuo seniai surinktas īr ūžaiķomas, jame galima rast visokiū skaitymū, apie kā tik panorēsi tai jame rasi, kurie maloniū turēt tai ļgai nelauķit.

Žemiū Dulkēs. Apsyaka īš mūsū gadynēs Lietuvojē. Parāsyta M. Radzevičiūtēs. Su autorēs paveikslu. Plymouth, Pa., 1901., pusl. 226, ... 50c

Ženybos Paikiū Miko. Kaip jam nemētā su ženyboms atsitikō, īs lenkišķos kalbos vertē V. K. Plymouth, Pa., 1896, pusl. 10 (didēlio formato) 10c

Žmogus. J. Akuratero apsyaka. Iš latvišķos vertē J. Banūlis. Plymouth, Pa., 1907, pusl. 40 ..... 15c

J. J. Pauksztis ir K. Brazys, 120-124 Grand st. Brooklyn, N. Y. 224 E. Main st. Plymouth, Pa.

„Lietuvos Ukininkas“. Laikraštīs skiriamas darbo žmoniūs, eina kartā per savaitē, īš Vilniaus, Lietuvojē.

„Lietuvos Ukininke“ rašoma apie įžymiaūsios Lietuvos reikalus, apie žemės valdymā, apie valščiaus mokyklas īr žmoniū laisvę, apie vyriausybės darbus īr politikā īr tt.

Lietuvoje metams \$1.75 Amerikoje metams \$2.50 Ant pamatymo vienas num. 5c. Pinigus siūskite atstovui Amerikoje po adresu:

M. J. DAMIJONAITIS, 3252 So. Halsted st., Chicago, Ill.

Naujas Tel. 1005. Senas Tel. 578M

Dr. Albertas Kauffman Gydytojas iš seno krajaus. Specialistas nuo visokiū ligū.

Gydo net labiausiai ūžsisenėjusias vyrū, moterū īr kudikiū ligas. Galima snisūnekētī lietuviškai, lenkiškai, rusiškai, vokiškai īr slaviski VALANDOS PRIĖMIMO.

nuo 8 iki 10 īš ryto, no 2 iki 4 po piet nuo 7 iki 9 vakare.

No. 51 N. Washington street, Wilkes-Barre, Pa.

Lietuviška karčiama. JUOZO JUODZEIKIO Skanus alus, porteris, gardi ariēlka, visokijs vynas īr cigarai kvėpanti. Teipgi biljardas dēl zobovū.

Coalbridge, Pa. Szi puķi vieta randasi netoli Wilkes-Barre, Pa Lietuviāi, ūželkit pas savo tautietē.

J ir K Broļiai Abraičiai, Visiems žinomi jau 22 metāi bizniē.

Laiko puikū Salūnū visokiū gerimū, kaipō tai, skanus Alus gardi Ariēlka visokijs Vynas īr kvėpenti Cigarai.

Laiko arklis īr visokijs veimtus dēl kraustimo j kur īr kas tik pareikalauja. Reikalē kreipkitēs pas savo lietuvius

J. ir K. BROLIUS ABRAIČIUS, 293 Bedford Ave. Brooklyn, N. Y.

Telephone 2279 Greenpoint **DAKTARAS**

A. Zajęzkowski Buvejis viršininkas ligonbučiū po vardu „Jezaus Kudikiū“, Varšuvoje.

103 So. 2-nd ir Berry st. Brooklyn, N.Y. Valandos: nuo 9-10 ryte, 1-2 po piet, 6-8 vakare.

Daktaras Tiesu, Julian Czupka. Advokatas ir Notary Public.

Ofisas: 3 N. Main st., Wilkes-Barre, Pa., kasdien.

First National Bank, Olyphant, Pa. Panēdēliā īr Ketv. nuo 6 iki 7 vak.

Ūžimamū provomis Wilkes-Barre īr Scranton īr teipgi pas skvairas, pa liudyjimū (doviernastis) īšrupinū Rosioj īr Lietuvoj.

Nuspuogavimas veidū. Dangomas mēlšjā, kad bjauri ūžsikrečiama liga turi? Taigi kam nesigdyditi? su mūšū mētois sekretariū izazygydysite. Plankū flakimā īr szretimā turit? Tai vartokite Prof. Brundzas Won derful Hair Grover, kuris žādnas vartodamas ūžsigandēna, īr apie pusē milijono padėkavomū ž darodo. Jeigu norite galitē atsiskaiti per laisķū bus išsiūsta Dyķai vis aprāsymai nuo ko plankū slenka īr pilnika īr pleiskanj atsidėma, nes gyduoles ne sūndāme panaevā īr C. O. D. ne bjūktitē pārasitē laisķā ba nerikē nē centa mokētī ūž visos rōdas. (Valstai ne Dyķai) galitē gauti po adriēn 996 Broadway, netoli Myrtle Ave. Dras Adolph Levy Mgr. mūsū krautuve īsteltējā nuo 1877 Specialistai Rupturos-heralos, īr akinū, īr Apparato visokiū isdyrbėjai dēl visū Hospitaliū, Per laisķū klausitē rōdas po siom adriēn.

J. M. BRUNDZA & CO. BROOKLYN, NEW YORK

PUIKIAUSIA VIETA LIETUVIAMS pas PETRA A. DRAGELI. Skanus alus, gardi ariēlka, elius, visokijs vynas, kvėpenti cigarai, īr puiki ūžkandziāi. Salē dēl mitingū īr veseliū. Nepamirškit šios atsakančiāusios vietos, o busit ūžganēdinti.

73 GRAND STR. BROOKLYN, N. Y. Palei Wythe Ave.

Tel. 2334 Greenpoint.

DOVANAI VISIEMS Temykite gerai! TIKRAI LIETUVIŠKA, DIDELĖ KRAUTUVĖ

Puikiausių armonikų, skripkių, klarnetų, triubų, koncertinių ir daugybę kitokių muzikališkų instrumentų. Geriausių dziegorių, lenčių, visokių žiedų, laketų, spilkų, kočekiū aukšinių ir paukuotų, visokiū skryiaus mašinikiū dēl drukavojimo gramotų, puikiū britvū, albumū portretams, revolveriū, šaudykliū (strieliū), kišeninių lempukiū, guminių litarū, adresams pečečių, gramatikū mokinis anglišķos kalbos, žodynū, istoriķiū īr maldū knygiū kokiū tik randasi lietuvišķoj kalboj, gražiū popieriū dēl rašymo gramotų su puikiaūsiais apskaitymāis īr dainomis—su konvertais tuzinas 25c., 5 tuzinai ūž \$1.00, 1000 ūž \$6.00. Kas velitū sau kā parsitraukti, tegul pristūcia ūž 5c marķē īr teisingā adresā, o aptures didelē N 3 naujā KATALOGŲ DOVANA ī su 315 aišķiū paveikslū īr 1000 visokiū naudingū daiktū. AŠ garantuoju, kad mano tavoras pirmos klāsos, o prekēs pigesnēs kaip kitur. Orderiūs išsiūnciū greitai ī visus Amerikos īr Kanados kraštus. Perkupčiāi gali gaut pirkit daug pigiau kaip kitur.

Reikalaujant katalogo pamīnētū vardū laikraščio, katrame matēt apgarsinimā. **K. VILKEVICH.** 112 Grand st., Brooklyn, N. Y.

Geriausias Linimentas arba PAIN EXPELLERIS ant svieto nuo visokiū GALVOS skaudėjimū, KAULŪ, PERŠALIMO, REUMATIZMO, STRENU SOPĖS, SAUSGELŪ, KAKLO, GALVOS SUKĪMO IR DIEGLIŪ.

Jeigu nori ligoje īr nelaimējē pasigēlbētī, nejeiškōk rōdas pas kokiūs nemokitus žydelius ar kryžiokus savo priepuoly, bet kreipkis arba tiesiai parašyk pas savo locnā vientauti, reikalūdamas tikrū gryniū īr gydančiū vaistū — pas **ALBERTŲ G. GROBLEVSKI,** Plymouth, Pa.

garsū dirbējā „Lenkiķiū īr Lietuviķū gyduoliū“, o persitikrinsi, kad neišķkleisi veltini īr ant apgavyščiū savo sunkiai ūzdirdito cento.

Turime gyduoles nuo visokiū ligū, kokios tiktai randasi ant svieto teip dēl senū žmoniū, kaip dēl kudikiū, vyrū īr moterū.

„Lenkiškai—Lietuviškai“ vaistai jau tukstantiūs padarē sveikai — išgydys īr Tavē!

Ypatingai SLAPTAS ligas gydō dome īr gilioje slaptoje ūžlaikome, kaip kunigas išpažinti

Delto jeigu trokšti tikros gydōtojus pagelbos, aprāsyk savo negerovē, aišķiai īr su smulkmenomis, pridēk 2 centū ant atsakymo laiķiui, o niekuomet ne nosigailēsi.

Adrisuok:

Albertas G. Groblewski Cor. Elm and Main Sts. Plymouth, Pa.

MĖSINYČIA Ūžlaikau kasdien šviežią mēšā, kiauliēnā, veršienā, jautienā, avinėnā, Kumpiai švieži, rukai, dešrū galima gaut visokiū dideliam pasirinkime.

A. Adzgauckas, 204 Main st. PLYMOUTH, PA.

HOTELIS VIN. DAJNIO 12 W. Main st. Plymouth, Pa. Ūžlaiko visokiūs ariēlkos, vyno, skanus alučiō, porterio īr kvėpenti cigarai. Salē dēl draugyščiū īr šēip susirinkimū.

Reikalē kreipkitēs pas savo tautieti VINCŲ DAJNI.

D-ro pasekme gydime speciališku ligu.

Yra ūžtikrinta ant to, jog jo pasekmes kaipō Specialistas gydyme tujū ligū yra īš tikros īr ilgos praktikos, o ne īš knygiū išsemtos.

Dr. ALEKSANDRO O'MALLEY spabas yra tai praktika per visā amonū gydyme tujū ligū īr per tikrā žinasti visokiū moklišķiū spabasū naudojime per jī.

Jisai atduoda savo tarnystā dēl jūsiū, kuris per 25 metus datryē, su pasikalbėjimu ūž dyķą pas save asabiškai ar per pačtā, o jo ofisuose randasi viskas ant pažinimo jūsiū ligū, be mažiausio kašto ant jūsiū naudos.

RUPTURA Ar tai tikrā ar tuomiāikimā, arba vandening, gydau ant visados be naudojimo peilio, skaudėjimo ar atsitraukimo no darbo. Be operacijos.

NERVO-VITAL LIGA. Nuo padukimo jaunystoje, persidėrbimo īr ištēkėjimo, kurie sunaikina daugybē žmoniū ant viso gyvasčio, gydau ant visados. Kraujas, nervos īr visi sgnariāi išgydomi be jokiū bjauriū gyduoliū ar operacijū.

ŪZSLEPTOS LIGOS. Kurios tankiai yra ūžsleptos, o tik duodasi pažint per kraujā, inkstuose īr kituose sgnariuose, Dr. O'Malley X-ray īr kitos įtaisos greitai parodo ligā īr priežastj.

VERIKOSELE. Yra tai liga, kā gjslos ūžsikemša su juodu krauju privatišķose dalyse kuno, per kā pastojā gjslose kieti guzai īr neduoda dēl nuturos atlikti savo pareikalavimū. Išgydau ant visados be bjauystymo, rīšimo ar skausmo. Visos nervos buna drutos īr sveikos, o vyrišķumas vėlā buna sugrāžintas.

Prisiūsk pačtinē marķē ūž 2c, o aplaikysi daktarišķā knygtē su abrozēliāis ūž dyķā.

Dr. O'Malley 158 S. Washington st. Wilkes-Barre, Pa.

Čia rašoma īr kalbama lietuviškai īr lenkiškai.

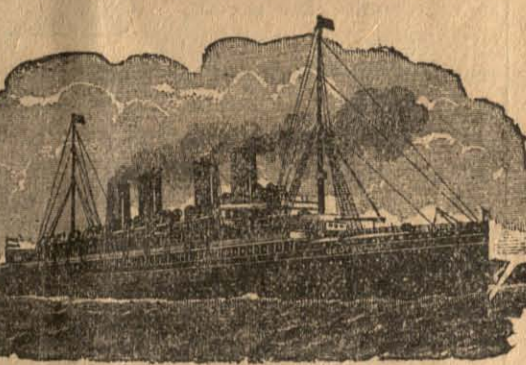
DOVANAI VISIEMS Temykite gerai! TIKRAI LIETUVIŠKA, DIDELĖ KRAUTUVĖ

Puikiausių armonikų, skripkių, klarnetų, triubų, koncertinių ir daugybę kitokių muzikališkų instrumentų. Geriausių dziegorių, lenčių, visokių žiedų, laketų, spilkų, kočekiū aukšinių ir paukuotų, visokiū skryiaus mašinikiū dēl drukavojimo gramotų, puikiū britvū, albumū portretams, revolveriū, šaudykliū (strieliū), kišeninių lempukiū, guminių litarū, adresams pečečių, gramatikū mokinis anglišķos kalbos, žodynū, istoriķiū īr maldū knygiū kokiū tik randasi lietuvišķoj kalboj, gražiū popieriū dēl rašymo gramotų su puikiaūsiais apskaitymāis īr dainomis—su konvertais tuzinas 25c., 5 tuzinai ūž \$1.00, 1000 ūž \$6.00. Kas velitū sau kā parsitraukti, tegul pristūcia ūž 5c marķē īr teisingā adresā, o aptures didelē N 3 naujā KATALOGŲ DOVANA ī su 315 aišķiū paveikslū īr 1000 visokiū naudingū daiktū. AŠ garantuoju, kad mano tavoras pirmos klāsos, o prekēs pigesnēs kaip kitur. Orderiūs išsiūnciū greitai ī visus Amerikos īr Kanados kraštus. Perkupčiāi gali gaut pirkit daug pigiau kaip kitur.

Reikalaujant katalogo pamīnētū vardū laikraščio, katrame matēt apgarsinimā. **K. VILKEVICH.** 112 Grand st., Brooklyn, N. Y.

DIDŽIAUSIA IR SENIAUSIA LIETUVIŠKA AGENTURA PARDUODA ŠIFKORTES ir SIUNČIA PINIGUS.

Ofisas 120-124 Grand Street, BROOKLYN, N. Y.

Ofisas 224 E. Main Street, PLYMOUTH, PA.

PINIGU SIUNTIMAS. Siunčia pinigus ī visas svieto dalis, saugiai, greitai īr pagal tos dienos kursā. Norinti siūsti pinigus ī kraju savo giminiems arba pažistamiems — siūsk juos per musū ofisā, o greičiausiai īr saugiausiai pinigais, īr ne vien vietiniai, bet īr īš kitū kraštū per ēia pinigūs siūnciā, todėl kad per ēia siūnciamū pinigai greičiausiai nueina.

ŠIFKORTES. Čia galima gaut šifkortes ant visū geriausių linijū īr greičiausių laivū j kur tik nori išvažiuoti ar atvažiuoti. Šifkortiū prekēs ēia tokios pat kaip īr pačiū kompanijū ofisuose. Čia īr tikiētūs ant geležinkoliū galima gauti īš New Yorko ī pietines īr yakarines valstijas.

Gyvenanti kituose miestuose teip-pat ēia gali visķā gauti per susirašymā, kaipō tai: šifkortes īr pinigū pasiuntimā.

DIDŽIAUSIA KRAUTUVĖ KNYGŪ. Čia galima gauti visokias lietuvišķas knygas, kokios tik yra īšējē īš po spaudos, kaip svietiškas teip-pat īr maldū knygas.

Rašydami su bent kokiais reikalais visada adresuokite šiteip:

J. J. Pauksztis ir K. Brazys, 120-124 Grand Street, Brooklyn, N. Y. 224 E. Main Street, Plymouth, Pa.

VIENYBES LIETUVNIKŪ AGENTAI.

Alden, Pa. W. Sarpalius. Baltimore, Md.

J. Luis, 22 S. Green St. Brooklyn, N. Y.

E. Fromas, 73 Grand St. A. Dirziulaitis, 97 Grand St. T. Jarmala, 217 Berry St. A. Jankaucukas, 52 Hudson Ave. Cambridgeport, Mass.

S. Griz, 541 Main St. Chicago, Ill.

E. Eismanta, 3252 S. Halsted St. P. M. Kaitis, 221 Wabansia Ave. Eltsabeth, N. J.

Dom. Boczkus, 211 1-st St. Feliksas Raulynaitis, Easton, Pa. Box 196

Montello, Mass. B. P. Miškinis, Box 124 New Britain, Conn.

M. J. Czeponis, 21 Pleasant St. Racine, Wis.

Ignas Macziulis, 309 Wisconsin, st. New York. J. M. Daniēlius, 64 Cansevoort st. Naugatuck, Conn.

A. Levandauckas. Scranton, Pa.

J. Petrikis, 1514 Ross Ave. So. Boston, Mass.

N. Gendrolis, 224 Athens St. Waterbury, Conn.

J. Zementauckas, 39 W. Porter St. Westville, Ill.

V. S. Kreivenas. New Britain, Conn.

J. Mazaika, 28 Connerton st. Turners Falls, Mass.

K. P. Szimkonis, box 671 Shenandoah, Pa.

J. Rudminas, 236 N. West st. Newark, N. J.

V. Ambrāzevičia, 178 Ferry st. E. St. Louis, Ill.

K. J. Baranaukas 452 Collinsville ave KELIAUJANTIS AGENTAS J. Stasiulevičius

ADRESAI CENTRALIŠKŲ VIRŠININKŲ „TĖVYNĖS MYLĖTOJŲ“ DRAUGYSTĖS.

Pirmsėdis: B. K. Balevičia, 826 32-nd st., Chicago, Ill.

Sekretorius: A. Ramanauckas, 101 Oak st. Lawrence, Mass

Kasierius: A. J. Povilaika, 804 Bank st. Waterbury, Conn.

Knygiūs: J. Simanavicius, 331 Barnes st., Plymouth, Pa.

Literatišķas Komitetas: J. Baltrušaitis, 1815 Moyamensing ave., Philadelphia, Pa.

Jonas Ilgaudas, 3252 Halsted st., Chicago, Ill.

V. Szliakys, 119 E. Centre st. Shenandoah, Pa.

Lietuviū Moterū Progreso-syvišķo Susivienijimo Komiteto Adresai:

Sekretorē:—K. A. Gilbaitienē, 1514 Ross ave., Scranton, Pa.

Finansū Sekretorē:—M. Olyta, S. E. Cor. 12-th and Ritner st. Philadelphia, Pa.

Įsđininke:—P. Stankuvienē, 1112 Blake ave., Brooklyn, N. Y.

Narē Pil. Kom.—M. M. Rice, General Delivery, New York, N. Y.

Narē Pil. Kom.—A. Pračaitienē, 144 Grand st., Brooklyn, N. Y.

ANT PARDAVIMO LOTAI. Hilldale Pa. 7 minutū kelionēs īš Wilkes Barre, gerōi vietoj parsiduoda pigēi. Turiniām pinigū gera progā j trumpā laikā pdvigubinti pinigai nes ten kasdiēna prekēs kyla. Dasižinokite.

Geriausia Proga:

Pigiai ir lengvu budu galima igit turtu. Zemes smotus (lotus) didumo 20 x 100, 25 x 170 uz \$195. ir brangiaus parduoda

David P. Leahy Realty Co. South Ozone Park, South Jamaica, L. I.

tiktai 6 minutes kelio nuo Brooklyn City Line su „Traction“ karu. Imoketi reikia 9 dolerius o likusius issimoka po \$1. dol. ant savaites.

Ant pareikalavyma, ar tenias zinias duoda J. Buller, 16 Jewel Str., Greenpoint, Brooklyn, N. Y.

Junior Typewriter.

Preke \$15.00.

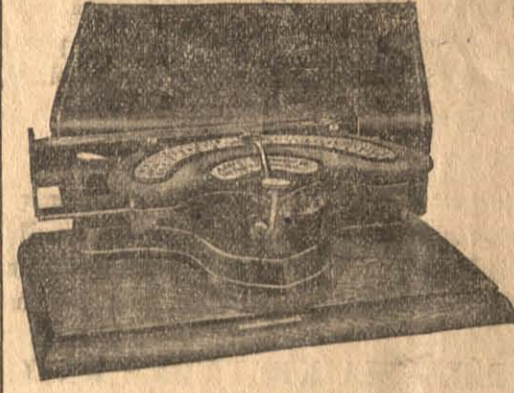
Junior Typewriter yra tai naujaisio isravimo drukuojama masina ir drukuoja teip greitai ir puikiai, kaip brangiausios masinos. Ji yra su universaliskais raktais, teip kaip masinos uz \$100.00 arba ir brangesnes.

Ant tos masinos galima drukuoti 80 zodziu i minuta. Padaryta is labai tvirto plieno. Didumas masinos 2x5x10 coliu. Galima vartoti popiera 8 ir puses coliu platumo. Turi 84 litaras ir zenklus. Volelis su litaroms mainosi, ir tokiu budu ant jos galima drukuoti visokerio-pose kalbose. Susideda is 180 atskiriu daliu, sveria 3 ir puse svaro. Sudeta i labai puikia skrynelę ir ja galima neiotis rankoje, arba kisenioje. Ji yra netiktai naudinga, bet ir reikalinga kiekvienai ypatai, o uz tokiu preke, tai kaip dykai.

Labai puiki masina drukavojimui.

Preke \$7.00

Pati skrynelė..... \$2.00. O masina..... \$7.00.

Dabar yra gera proga sia masina pigiai nusipirkt ant šio adreso: J. J. Pauksztis ir K. Brazys, 120-124 Grand st., Brooklyn, N. Y.

Szia masina puikiai drukuoja, labai aiškus drukas ir druciai padaryta, visa jos sistema gražiai sutaisyta. Ji parsiduoda po 10 dol., bet dabar ant trumpo laiko atpiginta tik uz 7 dol. Skrynelė 2 dol.

Kas reikalauja tankiai kilnotis, tai geriausia pirkti masina su skrynele, kurią pasiems i ranka kaip čemadanelį gali neštis kur nori.

PATENTS 60 YEARS' EXPERIENCE TRADE MARKS DESIGNS COPYRIGHTS & C. Scientific American. MUNN & Co 361 Broadway, New York

PUIKIAUSIS SALIUNAS JONO RAISO, Skanus Alus, gardi Arielka, visokis Vynas ir kvepentis Cigarai. 769 Liberty Ave. Brooklyn, N. Y.

PREIETELIAI LIETUVIAI! 12 dideliu ir 12 mažu, Preke \$10 uz baksa. H. B. ROSENSON, BROOKLYN, N. Y.

GERIAUSIA UZEIGA PAS VINCA ŽARSKI. Laikau puikioje vietoje Saliuna, už laikau skaniausius gerimus, Alų, Arielka, visoki Vyną ir kvepentius Cigarus. 111 Wythe Ave. Brooklyn, N. Y.

PUIKIAUSIOJ VIETOJ SALIUNAS AND. LINONIO, Clinton Ave. ir Hamilton Place, MASPETH, L. I.

Jonas S. Lopatto, Attorney and Counsellor-at-Law (Lietuvys advokatas pabalges Pensylvanijos Universiteta), užsiama varmu pravy visuose teismuose. 47-48-49 Bennett Building, kampo Public Square ir North Main Street, WILKES-BARRE PA.

Lietuvizskas Ziegormeistras. Sziuomi užsiimu jau 18 metų. M. MINKUS, kamps Hancock ir 236 E. Marko str. Wilkes-Barre, Pa.

Max Kobre Litewski i Polski BANK 40 Canal Str., -142 Division Str., New York Filija 81 Grand st. Brooklyn, N. Y.

Prieteliai! duodu jums zinia, kad mes parduodam Sifkortes ant visų greičiausių laivų už pigiausių preke. Esu užtvirtintu agentu ant lini North German Lloyd Bremen; Hamburg Amerikan Line Hamburg, Red Star Line, Antverpo ir Netherlands Lines Roterdamo. Siuoniame pini gus, kurius jusų prieteliai gauna i 15 dienu. Musų kantoroje galite susnekoti lietuviskai ir lenkiskai. Ateikite ir persiliudikite, kad mes per 52 metusu kožnu apsiejome teisingai. Teipogi pardūdamė tikietus ant visų geležinkelų Amerikoje ir Europoje.

TEMYKITE BROLIAI! Imkimės nors sykį už rankų ir šelpkim viens kitą. Reikalaujami šipkorčių važiuoti i senąjį kraują, arba norėdami parstraukti iš Tevynės savo giminius, pažįstamus, teipgi siųsdami pinigus, neužmirškite atsilankyti i LIETUVIŠKĄ BAKĄ, W. G. SAVA, WILKES-BARRE, PA.

GERIAUSIA UZEIGA LIETUVIAM pas JONA KULBOKA, Skanus Alus, gardi Arielka, visoki Vynai ir kvepentis Cigarai. TURIU AGENTURA Parduodu Lotus, ir Namus, puikioje vietoje, ant gerų išlygų, galima pirkt už pilną preke ir ant išmokescių. Perkant už pilną preke 15-ia procenta numazina. Ši puiki vieta randasi LINDEN, N. J. Nuvažiavimas dovanai. Reikia dazižinot pas AGENTĄ JONA KULBOKA 74 Grand Street, kamps Wythe Av. Brooklyn, N. Y.

PLYMOUTH NATIONAL BANK, East Main st., Plymouth, Pa. Tris procento mokame ant padėty pinigų. Bus išmokėta ant kiekvieno pareikalavimo. Gerusia užtikrinta urėdiska banka. John R. Powell, Prezidentas. John J. Moore, Vice-Prezident. R. J. Faust, Jr., Kasierius.

Lietuviškas Dzegornikas Sziuomi užsiimu jau 20 metų. Uzlaikau visokios rusies laikrodzius, sieninius, pastatomus ir kiseninius vyriškus moteriškus, ankinius ir sidadrinius rotėžinius, visokius žiedus, epi žvaks, amžinai ir branzolietas teipgi vinčialvoni žiedus, suda du literas, diena, menosi metu su vardais dykal, Teipogi tai sau sivos vinas pamintus ir n pamintose daigtus. Gausite už pigia preke suatsakanc rasyte. Norinti uzorderuoti laikrodzių aukšinj ar sids brinj, ar paauksnotu, tegul pritelucia savo tikra adresa ir 50 ct., o mes prisieme ant Expresso ir peržiurtojas gali užsimokēt pingus ir pastimt. VINCAS URMANAVICZIA, 49 Grand Street, Brooklyn, N. Y.

In 7 dienas per marias. Parduodu Latvakorces, slendū pinigus ir dakternastes i visas dals svieto. Parduodu: Latkrodzius, lenčiugėlius, žiedus masinillas gramotoms drukuot \$4 iki \$100. G. J. JESZMANT, 171 N. Main st., Pittston, Pa. HOTELIS A. NATAUCZIO, 218 E. Main Street, PLYMOUTH, PA. Skanus Alus, puikiausis Arielka visokis Vynas, Porteris, Elius ir kvepentis Cigarai. Atsilankykit pas seną biznierių ir pažystamą A. Natauti.

SODAS SVEIKATOS SERGANTIEMS ŽYDI! Jei tau nusibodo landžioti pas visokius daktarpalaikius, varginti save liga ir leisti jei isiseneti, per ty ty daktarų nesumanima ar neturejima gerų vaistų, arba jei tau nusibodo nuodintis visokiais patentuotais vaistpalaikius, vynais ar balzamaus ir kitais, kurie niekad negali ligos išgydyti, kadangi nėra pritaikyti prie ligos budo sergančio, ir ant galo nori buti sveiku ir laimingu, tai negaišines laiko ant visokių niekų tuojaus kreipkis asabiškai ar laiško aprašydamas savo ligą per The Collins New York Medical Institute i Dr. R. Mielke, kame pasekmingiausiai išgydo visokias sunkias ir užsienėjusias ligas, kaip VYRŲ teip MOTERŲ ir VAIKŲ, kožnas kas čion kreipiasi, dėkavoja už išgydimą ir būnų sveikas ir linksmas. Daugumas stebisi, klausdami, kokiū budu su tokia gera pasekme visokias ligas išgydoma čionai, nuo kurių kiti daktarai nekuri laiką gydę, rankas nuleisdami apleido. Tokiu budu, kad The COLLINS NEW YORK MEDICAL INSTITUTAS šymus su atyda ištrina specialiskai, nuo menkiausio iki svarbiausio ligos apsiereiskimo bei jos pamato, ir sutaiso atsakančius kiekvienam pritaikytus vaistus išgydymui ligos ir silpnubys - nes čitas Institutas užlaiko didžiausia Laboratorija vaistų iš viso svieto šalių, tarp kurių daugelis yra pačių daktarų išrasta, kurių nicker kitar negalima gauti. Užtai išgydymo ligų nē joks daktaras nē kitas institutas negali lygiotis, per ką mokslinčiai ir pavadinu tą Collins N. Y. M. Inst. SODU SVEIKATOS! Kad iš to žydinio sodno daugiausia apdovanoja sergančius sveikata, tai aiškiai matyt iš daugybės padėkavonių, kurios ateina kasdiena, paduodame čion kelias. AUGŠTAI GUODOJAMAS DAKTARE! Jeigu kiti dėkavoja už išgydimą, tai jau mano priderystė teipgi išreikšti padėkavonę už išgydimą ligos, kurią nuo manų kaip sloginantį kalną nukase, per galybę angito moko ir gerai sutaisyty vaistę, kurioas man prisilutė ir pagul pamokintimus suvartojan. Prieš tai netikėjau, kad per savo išgydimą suardyty sveikata galėčiau dar atgauti. Pirmausia jandausi dideli nusilpnėjimą, teipat vėliau ir mano inkstai buvo svyry, drange ir visus vidurinis organizmas buvo antreš ir tik kaip lapas rudentje svyryte, laukiau kada nukristi. Bet kad iškaičiau laikraštije apie Jūsų galimą gydymą ir grynus vaistus, tad atsišaukne ir atsėjuntė man vaistus, kuriuos suvartojan pagal pamokintimus, sakau kaip kalną nukase, teip nuo manų liga, likanė pilnai sveikas. Tad ir dėkavoja už sanžinišką ir gabų išgydimą. Dabar janduos kaip naujai a' gimęs, linksmas ir sveikas, o tai visoms broliams Lietuviams pranešu, idant kreiptusi prie Jūs gydytie laike nelaimės ligos. Pasilieku dėkavas ir vėlada garbinu Jūsų garbingą vardą, JONAS SMIRNAVICZIA, 1625 Front st., Philadelphia, Pa. SKAITYTTOJAU! Jei Tave vargina zemiau paminėtos ligos, nesendink, neatidėlok, bet atsišauk, o galėsi buti išgydytas kaip ir kiti nuo: kosulio, kataro, plaučių nesveikumo, dusulio, trumpo ir sunkaus kvėpavimo, kepenų ir inkstų (kidneys) ligos, displasijos, nevirvimo, vidurių ligos, užkietėjimo ir skaudėjimo vidurių, šonuose, tuštymuose ir po krūtinę. Galvos skaudėjimo, užimo ir spiegiemo ausyse; krango nečystumo, išberimo spuogais, juodgalvėms ir niežais. Nevirulijos, nevastenijos, reumatizmo, skaudėjimo po visą kūną, karūų squarų ir nuo sutinimo, gelligės. Nuo abelno nusilpnėjimo blogų sapnų ir jaunystės išlykumo - sugriovimo sveikatos. Priepuoli, nerviskumo; nuo slaptų ligų, -koko jos vardo ar skyriaus nebuty. -Pustės ligos, nemiegojimo, sunkumo ir skausmo kojose, rankose ir kitų visokių ligų vyru kaip ir moterų: skausmingų, neregulariškų antdrapanių ir baltųjų, arba kurios tik ligos varginamui žmonių užpuola. TAS INSTITUTAS ISZSIUNTINEJA GYDUOLES I VISA AMERIKA, CANADA, EUROPA, AZIJA, AFRIKA ir AUSTRALIJA, ANT KOŽNO PAREIKALAVIMO. Kurie negalite pributi asabiškai, tai aprašykite nesveikumus bei ligą lietuviskai. KAM SIRGT IR VARGINTI SAVE, JEI LENGYVAI GALI BUTI IŠGYDYTAS, TIK ATSIŠAUKIT, adresuojant: The Collins New York Medical Institute (Inc) 140 W. 34 st., (arti Broadway) New York. Ofiso valandos: iš ryto nuo 10 iki 5 po piet. Šventadieniais nuo 10 iki 1.

Jonas Dzedotikas Lietuviškas GRABORIUS KARIETOS ant veseilių laidotuvių ir krikštynų Vežimai perkraustymui ir tt. 509 Main st. Kingston, Pa.

PUIKUS HOTELIS! KAZ. MILISAUSKO. Laikau visokius gerimus, kaip to: Alų, degtinę, visoki vyną, porteri ir kvepentius Cigarus. Prieš tam laikau kriaučystę. Steilnuots siutus dirbu pagal vėliausią madą, už prieinama preke. Reikalė nepamirškīt savo lietuvi. 16 Baltimore st. Wilkes-Barre, Pa. prieš central dypa Hotelis žemai, o kriaučystė viršui.

Telefonas 8 S. P. V Obiecinas & Co Cor. 12-th and Carson st., S. S. Pittsburg, Pa.

Teisingas, senas saliuinikas Brooklyn AUGUSTAS KALVAITIS, 484 Metropolitan Ave. ir kamps Bodney str. BROOKLYN, N. Y.

VIENYBE Telephone 1406 Greenpoint. KUR FENIR GALYBE VIENTELÉ LIETUVISKA APTIEKA VINCO DAUNARO, 132 BEDFORD AVE. BROOKLYN, N. Y. Tarpe North 9-tos ir 10-tos ulyčios.

Isidor Glou. Parduoda laikrodzius sieninius ir kiseninius vyriškus ir moteriškus, žiedus, bransolietas epi žvaks ir visokius aukšinius daiktus, teipgi nazi jima jų taisyms. Viekas uz pigiausia preke. 102 Main st. Plymouth, Pa.

Antanas Staszauckas. Laikau puikioje vietoje Saliuna, už laikau skaniausius gerimus ir kvepentius Cigarus. Lietu viai nepamirškite atsilankyti pas savo vieniant. No 2 Cor. Nesbitt ir B EAST PLYMOUTH PA.

W. SŁOMINSKA, 679 Milwaukee Avenue, CHICAGO, ILL. Mano Dirbtuve tapo Apdovanojta DWIEMS MEDALIAIS ant Kosciuszko's Parodos už rupestingą, teisingą ir artistiską išdirbimą. KARUNŲ, SZARPU, KUKARDŲ, ROZETŲ, BERLŲ, MARSZALKINIŲ LAZDŲ ir tt. Turiu už garbę apreiksšti guodotiniems Kunigams ir guodotin. Draugystėms, kad asz dirbu visus augšeziaus pamintus daigtus Pigiausei, Teicingiausei ir Geriausei, nes per 30 metų užsiimdama išdirbimais įgijau geriausią praktikę ir dėl to galu wisę padirbt pigiau ir geriau negu kiti fabrikai. Su guodone W. SŁOMINSKA, 679 MILWAUKEE AV. CHICAGO, ILL.